

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ
กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

ปริญญานิพนธ์
ของ
วาสนา สัมปทาญาณ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

790.069

๖๔๑.๕

ร. ๖

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ
กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

บทคัดย่อ

ของ

วาสนา สัมปทาญาณ

- 9 ก.ย. 2547

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
พฤษภาคม 2547

๙ ๖๕๐๗๖๖

วาสนา สัมปทาญาณ. (2547). *ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ*. ปรินญาณิพนธ์ วท.ม. (การจัดการนันทนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์.
ผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง.

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศจำแนกตามอายุและชั้นยศ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรกรมช่างอากาศกองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามและทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่า ร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านกิจกรรมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูง โดยเฉพาะกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง และกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกะ

เมื่อจำแนกตามอายุและชั้นยศพบว่า บุคลากรที่มีอายุระหว่าง 20 – 39 ปี มีความคิดเห็นต่อการเปิดเสียงตามสาย อยู่ในระดับสูง ส่วนบุคลากรชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกะ อยู่ในระดับสูง

Wasana Sapatayan. (2004). *Personnel Opinions Towards Music and Song Recreation Activity of The Directorate of Aeronautical Engineering Air Support Command*. Master Thesis, M.Sc. (Recreation Management). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Asst.Prof.Dr.Arom Nawagarn, Asst.Prof.Kanokvadee Puengpothong.

The purpose of this survey research was to study the personnel opinions towards music and song recreation activity of The Directorate of Aeronautical Engineering Air Support Command categorized according to age and rank. The study samples were 374 persons of The Directorate of Aeronautical Engineering Air Support Command taken by stratified random sampling. The questionnaire was used to collect data and processing on computer program to percentage, mean and standard deviation.

The study results indicated that:

The opinions towards music and song recreation activity of personnel of The Directorate of Aeronautical Engineering Air Support Command was in moderate level but the opinion towards music on line and karaoke singing were in high level. According to age and rank, the personnel with age between 20 –39 years olds had high level in opinions towards music on line. Both officer and non commissioned officers had high level in opinions towards karaoke singing.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง
ของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

ของ
นางสาววาสนา สัมปทาญาณ

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนันทนาการ
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

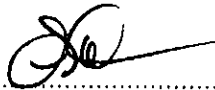

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

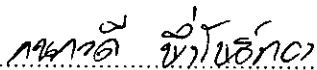
(รองศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

วันที่ 24 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2547

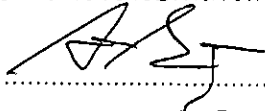
คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นภาพร หะวานนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กนกวลี พึ่งโพธิ์ทอง)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แผน เจริญนัย)

ประกาศขอบคุณ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อารมณ นาวากาญจน์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์กนกวดี พึ่งโพธิ์ทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนช่วยตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ อีกทั้งให้การสนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมาจนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำปริญญานิพนธ์ได้สำเร็จ

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์แผน เจียรนัย และผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธ์ุ กรรมการเพิ่มเติมที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำตลอดจนช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน อันได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์ อาจารย์สมควร โพธิ์ทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง รองศาสตราจารย์ สมชาย อมะรักษ์ นาวาอากาศเอก สุเมธา เผือกหอม ที่ได้ช่วยตรวจสอบและแก้ไขแบบสอบถามจนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.ทรงพล ต่อนี้ ที่ช่วยแนะนำ แก้ไขในเรื่องข้อมูลและสถิติต่างๆ

สุดท้ายต้องกราบขอบพระคุณคุณพ่อและคุณแม่ที่ให้โอกาส ทั้งกำลังใจและกำลังทรัพย์ จนทำให้การศึกษาครั้งนี้สำเร็จไปด้วยดี และขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ทุกคนที่ได้ช่วยเหลือตลอดมา

วาสนา สัมปทาญาณ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
ความหมายและความสำคัญของความคิดเห็น	6
ความหมายของนันทนาการ	7
ความสำคัญของนันทนาการ	9
ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ	12
ธรรมชาติของดนตรี	14
องค์ประกอบและคุณสมบัติของดนตรี	15
นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง	17
ประเภทของกิจกรรมดนตรี การจัดโปรแกรมดนตรีและคุณค่าของดนตรี	19
ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ	22
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	24
3 วิธีดำเนินการวิจัย	28
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง	28
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	32

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
	การวิเคราะห์ข้อมูล	33
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
5	สรุปผล ข้ออภิปราย และข้อเสนอแนะ	68
	ความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย	68
	วิธีดำเนินการวิจัย	68
	การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	69
	สรุปผลการวิจัย	69
	อภิปรายผล	70
	ข้อเสนอแนะ	72
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	72
	บรรณานุกรม	73
	ภาคผนวก	78
	ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	79
	ภาคผนวก ข รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ	86
	ประวัติย่อของผู้วิจัย	88

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกองงานและชั้นยศ ของ บุคลากรกองช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ	29
2	จำนวนร้อยละของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามตัวแปรของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวอายุ ชั้นยศ	34
3	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย	35
4	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านการจัดดำเนินการ	36
5	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านกิจกรรม	37
6	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	38
7	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวม ทุกด้าน	39
8	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 20-29 ปี	40
9	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านการจัดดำเนินการ อายุ 20-29 ปี	41

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านกิจกรรม อายุ 20-29 ปี	42
11	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 20-29 ปี	43
12	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 30-39 ปี	44
13	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศด้านการจัดดำเนินการ อายุ 30-39 ปี	45
14	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านกิจกรรม อายุ 30-39 ปี	46
15	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 30-39 ปี	47
16	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 40-49 ปี	48
17	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านการจัดดำเนินการ อายุ 40-49 ปี	49
18	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านกิจกรรม อายุ 40-49 ปี	50

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
19	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 40-49 ปี	51
20	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 50 ปีขึ้นไป	52
21	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านการจัดดำเนินการ อายุ 50 ปีขึ้นไป	53
22	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านกิจกรรม อายุ 50 ปีขึ้นไป	54
23	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 50 ปีขึ้นไป	55
24	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้านอุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตาม อายุ โดยรวม	56
25	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านนโยบายและเป้าหมาย ชั้นสัญญาบัตร	57

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
26	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านการจัดดำเนินการ ชั้นสัญญาบัตร	58
27	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านกิจกรรม ชั้นสัญญาบัตร	59
28	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก ชั้นสัญญาบัตร	60
29	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านนโยบายและเป้าหมาย ชั้นประทวน	61
30	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านการจัดดำเนินการ ชั้นประทวน	62
31	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านกิจกรรม ชั้นประทวน	63
32	จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการ สนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านสถานที่ อุปกรณ์และ สิ่งอำนวยความสะดวก ชั้นประทวน	64

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ในชีวิตของคนเราต่างมีภาระหน้าที่ ความรับผิดชอบ บทบาททางสังคมต่างกัน บางคนรับหน้าที่ความรับผิดชอบทางด้านการงานและทางครอบครัวที่หนักหน่วงปัญหาต่างๆ เหล่านี้ก่อให้เกิดเป็นความเครียด ทำให้สุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจทรุดโทรมลงบุคคลเหล่านี้ จึงต้องหาวิธีการผ่อนคลายความเครียดโดยผ่านกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ดนตรีถือว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการที่มีความผูกพันและอยู่ในจิตใจของทุกคนก็ว่าได้ โดยเป็นกิจกรรมที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นกิจกรรมที่สามารถกลมเกลียวจิตใจและอารมณ์ของเราให้ดีขึ้น ดังที่พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ได้ทรงแปลจากวรรณกรรมของ วิลเลียม เชกส์เปียร์ (William Shakespeare) ในหนังสือที่แปลเป็นภาษาไทยในเรื่องเวนิชวานิช ด้วยการมองเห็นถึงความสำคัญของดนตรีในแง่สุนทรียศาสตร์ไว้ว่า

ชนใดไม่มีดนตรีกาล	ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก
อีกใครฟังดนตรีไม่เห็นเพราะ	เขานั้นเหมาะคิดขบถอัปลักษณ์
หรืออุบายมุ่งร้ายฉมังนัก	มโนหนกมีดมัวเหมือนราตรี
และดวงใจยอมดำสกลปรก	ราวนรกเช่นกล่าวมานี้
ไม่ควรใครไวใจในโลกนี้	เจ้าจงฟังดนตรีเถอะชื่นใจ

ดนตรีมีคุณประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เมื่อรู้สึกเกิดความตึงเครียดดนตรีจะช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ชโลมใจให้เย็นลง และเป็นเพื่อนในยามเหงา กระตุ้นให้รู้สึกคึกคัก กล้าหาญ ในยามที่หวาดกลัวภัย เมื่อได้ฟังดนตรีเราจะรู้สึกซาบซึ้ง กระหม่อมอึดอัดใจ ดนตรีเป็นอาหารทางใจให้ชีวิตมีความสดชื่นภริมย์ยิ่งขึ้น (สมศักดิ์ สร้อยระย้า. 2539 : คำนำ) นอกจากนี้ดนตรียังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของสังคม ที่มีอยู่ทั่วโลก ทุกชาติ ทุกภาษา ดนตรีจึงเข้าไปมีบทบาทอันสำคัญต่อสังคมมนุษย์ และจะแทรกอยู่ทุกหนแห่ง ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งที่รับใช้สังคมพร้อมๆ กับปัจจัยอื่นๆ ตั้งแต่สมัยโบราณใช้ดนตรีในการแสดงออกถึงอารมณ์ของมนุษย์ เช่น ความสำเร็จ ในการล่าสัตว์ การแสดงออกถึงความรัก ความอ่อนโยนต่อผู้ที่เขารัก นอกจากนั้นดนตรียังรับใช้สังคมมนุษย์ในลักษณะของสัญญาณต่างๆ เช่น ด้านการทหาร จะมีสัญญาณในการรวมพล สัญญาณรบ การเข้าสู่สมรภูมิก็ต้องอาศัยดนตรีเป็นเครื่องปลุกใจให้ทหารเกิดความคึกคักฮึกเหิม ใช้เพลงเป็นเครื่องปลุกใจให้ประชาชนรักบ้านเกิดเมืองนอนของตน ในพิธีกรรมความเชื่อและศาสนาพิธี ดนตรีกลายเป็นสัญลักษณ์ในพิธีกรรมอันศักดิ์สิทธิ์ เช่น ความเชื่อจากเทพนิยายกรีก

เชื่อว่า ดนตรีสามารถรักษาความเจ็บป่วยทั้งทางกายและจิตใจให้หายได้อย่างธรรมชาติ (สุกรี เจริญสุข. 2530 : 1)

นอกจากนี้ ดนตรียังมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์เราอย่างชนิดที่แยกกันไม่ออก ปัจจัยสี่ในเรื่องอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย และยารักษาโรค เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยมนุษย์ในเรื่องของการดำรงชีวิต ส่งเสริมสุขภาพให้สมบูรณ์แข็งแรง แต่ดนตรีเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่เสริมหรือปรุงแต่งสุขภาพจิตและอารมณ์ให้สมบูรณ์ควบคู่ร่างกาย ความสัมพันธ์ของดนตรีจึงมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรา ทั้งวิทยุกระจายเสียง วิทยุ โทรทัศน์ งานสังสรรค์รื่นเริง หรืองานพิธีกรรมก็ประกอบไปด้วยดนตรี หรือแม้ว่าขณะที่เราอยู่คนเดียว หลายคนก็เพลิดเพลินอยู่กับเสียงเพลง อัมเพลงคนเดียว มีเสียงเพลงกล่อมให้นอน เป็นต้น กิจกรรมเกือบทุกอย่างก็ว่าได้ มีดนตรีเข้าไปเกี่ยวข้องกับทั้งโดยตรงและโดยอ้อม (สมเกียรติ เนตรประเสริฐ. 2543 : 139)

ในสภาพความเป็นอยู่ของคนไทยปัจจุบันนี้ จำเป็นต้องทำงานแข่งกับเวลาเพื่อผลประโยชน์ที่ ได้รับและประกอบภารกิจต่างๆตามหน้าที่ ความรับผิดชอบของแต่ละบุคคลบางครั้งก็มีความสุขกับการทำงาน แต่ในการทำงานย่อมต้องมีปัญหาต่างๆ ที่จะต้องแก้ไข ทำให้เกิดความเครียดขึ้น วิธีที่จะขจัดปัญหาความเครียดที่ดีวิธีหนึ่งคือ การใช้กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี เข้าไปมีส่วนช่วยในการผ่อนคลาย เพราะดนตรีมีส่วนในการส่งเสริมให้เกิดความสุข ความสนุกสนาน ลดภาวะความเครียด การใช้เสียงดนตรีประกอบการทำงานในบางครั้งสามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานให้ดีขึ้น เช่น ในโรงงานอุตสาหกรรม เป็นต้น หรือแม้กระทั่งในการรับประทานอาหาร การเปิดดนตรีคลอเบาๆ ก็สามารถช่วยให้การรับประทานอาหารมีอารมณ์ดียิ่งขึ้น ดังนั้นสรุปได้ว่า ดนตรีและเพลงสามารถลดภาวะความเครียดจากการทำงานและสภาวะแวดล้อมต่างๆรอบตัวเรา ทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ดนตรีและเพลงยังทำหน้าที่ผสมผสานความเป็นอยู่ของผู้คนด้านวัฒนธรรม และหล่อหลอมพลเมืองของชาติให้มีสุขภาพจิตที่ดี

ด้วยเหตุนี้เอง ไม่ว่าจะเป็นส่วนราชการ หรือหน่วยงานเอกชน ต่างก็ให้ความสำคัญกับกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง โดยจะเห็นได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆ ของหน่วยงานเหล่านี้ ล้วนแต่นำดนตรีและเพลงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมนั้นๆ ด้วย เช่น การจัดการแข่งขันกีฬา จำเป็นต้องมีกิจกรรมดนตรีและเพลงที่เรียกว่า กิจกรรมการร้องเพลงเชียร์ เข้าไปเพิ่มสีสันเพื่อปลุกเร้าให้ผู้แข่งขัน รู้สึกมีกำลังใจในระหว่างการแข่งขัน แม้แต่ในงานเลี้ยงสังสรรค์ต่างๆ ก็จะต้องมีกิจกรรมดนตรี การเต้นรำ การร้องรำทำเพลง เข้าไปแทรกในงานเพื่อสร้างบรรยากาศให้ผู้ร่วมงานรู้สึกคึกคัก สนุกสนาน

กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ เป็นหน่วยงานราชการสังกัดกองทัพอากาศ มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการซ่อม สร้างดัดแปลงอากาศยาน เครื่องยนต์และอุปกรณ์ การผลิตก๊าซการพัสดุช่างอากาศ การพัสดุเชื้อเพลิง วิจัยและพัฒนากิจการช่างอากาศ กับมีหน้าที่กำหนดแนวทาง ควบคุม ประเมินผลการฝึกการศึกษา และตรวจตรากิจการในสาย

วิทยาการช่างอากาศ ดังนั้นบุคลากรในกรมช่างอากาศส่วนใหญ่ต้องรับหน้าที่อันสำคัญยิ่งของ กองทัพอากาศซึ่งต้องใช้ทั้งสมอง ความรู้และความชำนาญ ในการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงอากาศยานของกองทัพอากาศให้สำเร็จ ซึ่งในบางครั้งการทำงานกับเครื่องยนต์และชิ้นส่วนต่างๆ ของเครื่องบิน โดยการซ่อมเครื่องบินของกองทัพอากาศจะต้องไม่เกิดข้อผิดพลาดเลย เพราะนั่นหมายถึงชีวิตของคนที่อยู่บนเครื่องบิน ดังนั้นบุคลากรในกรมช่างอากาศจะเกิดความตึงเครียดจากการปฏิบัติหน้าที่การทำงาน หลังจากเสร็จสิ้นภารกิจในการทำงานแล้ว บุคลากรในกรมช่างอากาศ จะให้ความสำคัญกับการทำกิจกรรมนันทนาการในด้านต่างๆ ที่ทางกองทัพอากาศได้จัดขึ้นเพื่อบริการให้บุคลากรเหล่านี้ได้ผ่อนคลายได้แก่ กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา การท่องเที่ยว และกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความชอบและความถนัดของบุคลากรในกรมช่างอากาศ

กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง เป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่ทางกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศได้จัดขึ้น ซึ่งครั้งหนึ่งถึงกับตั้งเป็นวงดนตรีโดยใช้ชื่อว่า “วงสวนสวรรค์” จัดตั้งขึ้นเพื่อนันทนาการรวมถึงเป็นประโยชน์ต่อกองทัพอากาศในการแสดงโชว์และหารายได้ให้กับองค์กรการกุศล แต่ปัจจุบันนี้ได้ล้มเลิกไปแล้ว เนื่องจากสาเหตุบางประการ แต่ทางกรมช่างอากาศก็ยังเห็นถึงความสำคัญในกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง โดยจัดให้มีกิจกรรมการร้องเพลงและฟังเพลงขึ้นภายในสโมสรของกรมช่างอากาศ และเปิดให้บริการสำหรับบุคลากรทุกคนในกรมช่างอากาศเพื่อผ่อนคลายหลังจากการทำงาน

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของ บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้ทราบความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรในกรมช่างอากาศ และนำข้อมูลดังกล่าวไปจัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของบุคลากรในกรมช่างอากาศต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

ความสำคัญของการวิจัย

ทำให้ทราบความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้ในการจัดดำเนินการกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของบุคลากรในกรมช่างอากาศต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ (บางชื่อ) จำนวนทั้งสิ้น 2,220 คน (บันทึกกำลังพลของกรมช่างอากาศฯ ประจำปี 2546)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสุ่มประชากรของ เครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan) (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์ 2529 : 458) โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) จำนวนทั้งสิ้น 374 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 อายุ

1.2 ชัณยศ

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด หรือความเห็นที่มีต่อนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยแสดงออกในรูปของการตอบแบบสอบถาม

กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง หมายถึง กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ได้แก่ กิจกรรมร้องเพลงคาราโอเกะ กิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง กิจกรรมการเต้นลีลาศและกิจกรรมเสียงตามสาย โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม และด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ หมายถึง หน่วยงานราชการหน่วยหนึ่ง สังกัดกองทัพอากาศ

บุคลากร หมายถึง บุคคลที่ทำงานในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ สังกัดกองทัพอากาศ จำแนกตามชั้นยศ ได้แก่ ชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน

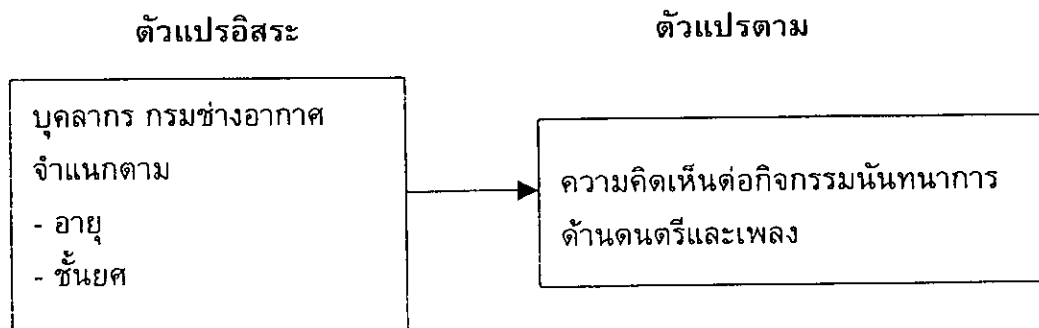
ชั้นยศ หมายถึง ชั้นสัญญาบัตร ชั้นประทวน

ชั้นสัญญาบัตร หมายถึงบุคลากรที่ทำงานในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศที่มีชั้นยศได้แก่ เรืออากาศตรี เรืออากาศโท เรืออากาศเอก นาวาอากาศตรี นาวาอากาศโท นาวาอากาศเอก นาวาอากาศเอกพิเศษ พลอากาศตรี พลอากาศโท และพลอากาศเอก

ชั้นประทวน หมายถึงบุคลากรที่ทำงานในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศที่มีชั้นยศได้แก่ จำอากาศตรี จำอากาศโท จำอากาศเอก พันอากาศตรี พันอากาศโท พันอากาศเอก และพันอากาศเอกพิเศษ

อายุ หมายถึง บุคลากรที่เป็นข้าราชการในกรมช่างอากาศที่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี, 30-39 ปี, 40-49 ปี และ 50 ปีขึ้นไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยจะนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. ความหมายและความสำคัญของความคิดเห็น
2. ความหมายของนันทนาการ
3. ความสำคัญของนันทนาการ
4. ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ
5. ธรรมชาติของดนตรี
6. องค์ประกอบและคุณสมบัติของดนตรี
7. นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง
8. ประเภทของกิจกรรมดนตรี การจัดโปรแกรมดนตรีและคุณค่าของดนตรี
9. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
10. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 10.1 งานวิจัยต่างประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยในประเทศ

ความหมายและความสำคัญของความคิดเห็น

ความหมายของความคิดเห็น

มีผู้ให้ความหมายคำว่า “ความคิดเห็น” ดังนี้

พจนานุกรมศัพท์สังคมวิทยาอังกฤษ-ไทย ฉบับบัณฑิตยสถาน (2534 : 246) ให้ความหมายของความคิดเห็นว่า เป็นข้อพิจารณาความจริงจากการใช้ปัญญา ความคิดเห็นประกอบถึงแม้จะไม่ได้หลักฐานพิสูจน์ยืนยันได้เสมอไป

พจนานุกรมเว็บสเตอร์ (Webster. 1983 : 637) ได้ให้ความหมายของความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องเกี่ยวกับจิตใจ ความเชื่อและการตัดสินใจ ที่จะเชื่อในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งอยู่บนรากฐานของความเป็นไปได้ โดยความเห็นนั้นอาจไม่ถูกต้องก็ได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับมุมมองหรือทัศนคติเฉพาะตนหรือโดยรวมของกลุ่ม เพื่อบอกความคิดเห็นได้แย้งความคิดเห็นเดิมที่มีอยู่แล้ว หรือการแสดงออกของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งจะตัดสินใจเรื่องหนึ่งเรื่องใดแล้วแต่กรณี

โคลาสา (Kolasa. 1969 : 386) ได้ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกของบุคคลในการพิจารณาข้อเท็จจริงอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือเป็นการประเมินผล (Evaluation) สิ่งใดสิ่งหนึ่งจากสภาพแวดล้อมต่างๆ

ฮิลการ์ด (Hilgard. 1976 : 626) ให้ความหมายว่า ความคิดเห็นคือการพิจารณาตัดสิน (Judgment) หรือความเชื่อที่นำไปสู่การคาดคะเนหรือการแปรผลในพฤติกรรมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น

โคเลสนิค (Kolesnik. 1970 : 296) กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแปลความหมายภายใน หรือการลงความเห็นที่เกิดจากข้อเท็จจริง ซึ่งแต่ละบุคคลคิดว่าถูกต้อง แต่คนอื่นๆ อาจไม่เห็นด้วยก็ได้

จากการจำกัดความต่างๆ เหล่านี้ สรุปได้ว่า ความคิดเห็น คือการแสดงออกทางด้านความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อของแต่ละบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง อาจจะเป็นการพูดหรือการเขียน โดยอาจมีอารมณ์ ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเป็นพื้นฐานในการแสดงออก ซึ่งอาจจะถูกต้องหรือไม่ก็ได้ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธจากคนอื่นก็ได้ และอาจเปลี่ยนแปลงได้ตามเวลา

ความสำคัญของความคิดเห็น

ความคิดเห็น เป็นสิ่งที่ทุกคนต้องการที่จะรู้ และแสดงออก ซึ่งถือเป็นความสำคัญ โดยหลายคนได้ให้ความหมายของความสำคัญของความคิดเห็นไว้ดังนี้

นันทลีย์ (Nunnally. 1959 : 285) กล่าวว่า ความคิดเห็นนั้นมีความสำคัญเนื่องจากจะเกี่ยวข้องกับเรื่องการลงความเห็นและความรู้

ฟรีดแมน (พรณี พัทธประภาส. 2534 : 34; อ้างอิงจาก Feldman. 1971. *Survey of opinions.*) ได้กล่าวว่า การสำรวจความคิดเห็น เป็นการศึกษาความรู้สึกของกลุ่มคนที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใดๆ ออกมาโดยการพูด การเขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางนโยบายต่างๆ หรือการเปลี่ยนแปลงระบบงาน รวมทั้งการฝึกหัดการทำงานด้วย เพราะจะทำให้การดำเนินการต่างๆ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและเป็นไปตามความพอใจของผู้ร่วมงาน

สรุปได้ว่าความคิดเห็นเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการที่จะศึกษาความรู้สึกของกลุ่มคนที่เราต้องการจะรู้โดยอาจแสดงออกมาให้รูปแบบต่างๆ เช่น การพูด การเขียน โดยทำให้รู้ถึงความคิดของคนเหล่านั้นเพื่อนำไปศึกษา ปรับปรุง และประเมินผล จากความคิดเห็นที่ได้มา ผ่านโดยการสำรวจความคิดเห็นนั่นเอง

ความหมายของนันทนาการ

คำว่า "นันท-" หมายถึง ความร่าเริงสนุกสนาน เมื่อสนธิกับคำว่า อาการ เป็น นันทน + อาการ เป็นนันทนาการ หมายถึง ลักษณะอาการแห่งความสนุกสนานร่าเริงหรือการทำให้สนุกสนานร่าเริงระทึกใจ นันทนาการจึงจัดเป็นกิจกรรมเพื่อความสนุกสนานและผ่อนคลาย

ต่อมาเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรมัธยมศึกษาในปี พ.ศ. 2528 ได้มีกำหนดบังคับให้เรียนวิชานันทนาการด้วย คำว่า นันทนาการจึงเริ่มเป็นที่เข้าใจและรู้จักแพร่หลายขึ้น

นันทนาการ มาจากศัพท์คำว่า Recreation ซึ่งมาจากคำกริยา คือ ครีเอท (To Create) ซึ่งหมายถึง การสร้างหรือทำให้เกิดขึ้น คำว่า รี (re) เป็นอุปสรรคเติมหน้าคำกริยาแสดงถึง คำใหม่ หรือเพิ่มเติมอีก ดังนั้น เมื่อเป็นคำว่า "Re -creation" ก็หมายถึงการสร้างใหม่หรือทำให้มีขึ้นใหม่ สร้างให้มีขึ้นใหม่ เมื่อเป็นคำนามก็จะเป็นคำว่า เรคครีเอชั่น (Recreation) ซึ่งหมายถึง การสร้างขึ้นใหม่หรือทำการให้มีขึ้นใหม่ (เสถียร โกเศศ. 2515 : 22)

แนช (Nash. 1965 : 1-2) ได้อธิบายไว้ในหนังสือปรัชญานันทนาการ (Philosophy of Recreation) ว่า นันทนาการ หมายถึง การใช้เวลาวางนั้นเพื่อประโยชน์คุณค่าในทางดีงามจากการเข้าร่วมกิจกรรม เด็กๆ จะเรียกกิจกรรมนั้นว่า การเล่น ส่วนคนหนุ่มสาวจะเรียกว่า นันทนาการ ส่วนความหมายของเวลาวางนั้นได้มีการวิเคราะห์ความหมายของคำว่า เวลาวาง (Leisure time) (Richard. 1971 : 253) หมายถึง เวลาที่ว่างจากกิจกรรมที่จำเป็นอื่นๆ ว่างจากงานประจำ เวลานอนหรือเวลาที่ประกอบกิจวัตรประจำวัน

ฟิทเจอร์ลด์ (Fitzgerald. 1983) ได้อธิบายในหนังสือ การจัดนันทนาการชุมชน (Community organization for Recreation) ว่าเวลาวางหมายถึงเวลาที่เหลือจากการงาน แต่นันทนาการ คือการแสดงออกซึ่งความสนใจขอมนุษย์ในเวลาวางนั้น เวลาวางกับนันทนาการไม่เหมือนกัน เพราะกิจกรรมในเวลาวางบางกิจกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไม่ใช่กิจกรรมนันทนาการ เช่น การเล่นเกมพนัน การประพฤติเกเร เป็นต้น

เบ็ตเลอร์ (Butler. 1959) ได้เขียนอธิบายไว้ในหนังสือนันทนาการชุมชน (Introduction to Community Recreation) ว่านันทนาการเป็นความหมายเฉพาะ การเล่นจะเป็นความหมายที่เหมาะสมกับเด็ก ส่วนคนหนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ใช้คำว่านันทนาการจะเหมาะสมกว่า

ไวเนนส์ (Winenans. 1968) ผู้เชี่ยวชาญด้านนันทนาการของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้มาบรรยายเรื่องของนันทนาการที่วิทยาลัยพลศึกษากรุงเทพ ในปี 2501 ได้สรุปว่า นันทนาการ หมายถึง การแสดงออกตามธรรมชาติของมนุษย์ ในด้านความต้องการและความสนใจ เพื่อแสวงหาความพึงพอใจในเวลาวาง และเป็นการแสดงออกที่พึงประสงค์ของสังคมทำให้มีความสุข

ไบรท์บิล และเมเยอร์ (Brightbill and Mayer. 1960) กล่าวไว้ในหนังสือนันทนาการ (Recreation) ว่า นันทนาการ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลเข้าร่วมด้วยความสมัครใจในเวลาวาง โดยมีความพอใจหรือความสุขใจเป็นเครื่องจูงใจเป็นมูลฐานเบื้องต้นในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ

จากตัวอย่างความหมายของคำว่า นันทนาการ แสดงว่า กิจกรรมที่กระทำใน เวลาวาง โดยมีความพึงพอใจ สมัครใจ ไม่มีการบังคับและได้รับความสุขเพลิดเพลินใจ จากการเข้าร่วมกิจกรรมนับว่าเป็นกิจกรรมนันทนาการ

ความสำคัญของนันทนาการ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า “นันทนาการ” เป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญมากในการดำรงชีวิตของคนเรา ดังที่หลายๆ คนได้กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการ ไว้ดังนี้

บุญเสริม อุทัยผล (2530 : 14-18) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการดังนี้

1. เป็นกิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมต่างๆ มีทั้งการเล่นที่ต่างชนิดกันไป อาจจะให้ประโยชน์ต่อการพัฒนาทางกาย จิตใจหรืออารมณ์ โดยใช้พลังงาน ในโอกาสช่วงเวลาว่างที่มีอยู่ โดยมุ่งหวังเพื่อความสนุกสนาน ได้ออกกำลังกาย ผ่อนคลายอารมณ์และส่งเสริมสมรรถภาพทางกาย

2. เป็นหลายรูปแบบ ประกอบด้วยรูปแบบต่างๆ หลากหลาย เนื่องจากความต้องการ ความสนใจ ความปรารถนา หรือรสนิยม ของคนเราแตกต่างกัน ดังนั้นกิจกรรมการแสดงออกซึ่ง เป็นได้หลายรูปแบบไม่มีข้อจำกัดขอให้ได้รับความสนุกสนานและพึงพอใจเป็นหลัก อาจจะเป็นในรูปแบบของการพบปะสนทนา งานอดิเรก เล่นกีฬา กิจกรรมดนตรี เพลง ร้องเพลง เขียนภาพ ศิลปะ ฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนตามโอกาสที่มี เป็นต้น

3. เป็นกิจกรรมที่มีแรงจูงใจเป็นเครื่องตัดสินใจ การตัดสินใจที่จะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ นั้นเกิดจากแรงจูงใจหลายรูปแบบโดยมีพื้นฐานความพึงพอใจและความสนใจเป็นที่ตั้ง เข้าร่วมด้วยความสนใจ และเกิดความพึงพอใจจากการเข้าร่วมกิจกรรม

4. เป็นกิจกรรมที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลา เป็นกิจกรรมที่อาศัยโอกาสเวลาว่างที่จะเข้าร่วมด้วยความพึงพอใจเป็นเครื่องตัดสินใจจึงไม่มีขอบเขตจำกัดของเวลาขึ้นอยู่กับโอกาสของแต่ละบุคคลที่จะเข้าร่วม อาจจะเป็นช่วงระยะเวลาสั้นๆ หรือเข้าร่วมเป็นประจำตามโอกาสที่มี หรือในช่วงใดช่วงหนึ่งที่ว่าง

5. เป็นกิจกรรมที่อาสาด้วยความเต็มใจ เป็นกิจกรรมที่ยอมรับเรียกหาด้วยความเต็มใจสมัครใจ ไม่สามารถบังคับได้ โดยขึ้นอยู่กับผู้นำและการสร้างทัศนคติที่ดีต่อการกำหนดจุดหมายของกิจกรรม โดยเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสมัครใจพร้อมใจ เกิดความภาคภูมิใจโดยไม่มีการบังคับ

6. เป็นกิจกรรมกายภาพบำบัด เป็นกิจกรรมที่ใช้เพื่อการบำบัดฟื้นฟูผู้ป่วยทั้งทางกาย และจิตใจ ช่วยผ่อนคลายความเครียดทางอารมณ์ และบำบัดฟื้นฟู ทางกายและจิตที่ดี ให้ความเพลิดเพลิน สนุกสนานผ่อนคลาย จัดเป็นกิจกรรมบำบัดทางกาย ทางจิต และอารมณ์ บางครั้งสามารถจัดเป็นกิจกรรมบำบัดด้วย

7. เป็นปฏิบัติการสากลและพิสูจน์ได้ เป็นกิจกรรมการแสดงออกทางกายภาพและจิตวิทยา ของกลไกร่างกายมนุษย์ไม่มีขีดจำกัดในเรื่องเวลาสถานที่และเชื้อชาติศาสนา ทุกคนเข้าร่วมด้วยความพอใจของตนตามจังหวะโอกาสและสถานที่ต่างๆ

8. เป็นสิ่งจริงจังและมีจุดหมาย เป็นกิจกรรมมีคุณค่าสาระ มีจุดหมาย ก่อให้เกิดความสุข ความซาบซึ้งในด้านความงามทักษะ และการเรียนรู้ พัฒนาอารมณ์ และวุฒิภาวะ นอกจากจะเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ยังได้รับความรู้ ทักษะความชำนาญไปด้วย

9. เปลี่ยนแปลงยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม เป็นกิจกรรมที่ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม สถานภาพการเกิดจัดได้ง่ายตามสภาพปัจจุบันที่ต้องการ

ในส่วนของ จรินทร์ ธานีรัตน์ (2528 : 59 – 64) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการ ดังนี้

1. ความสำคัญสำหรับบุคคล โดย

1.1 บุคคลแต่ละคนมีสิทธิที่จะใช้เวลาว่างของคนในการเข้าร่วมในกิจกรรม นันทนาการเพื่อประโยชน์แก่ตนเอง

1.2 บุคคลแต่ละคนมีความรับผิดชอบตามกฎหมายในอันที่จะสนับสนุนนันทนาการ โดยการเสียภาษีให้แก่รัฐบาล

1.3 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบในทางจิตในหรือทางศีลธรรมในอันที่จะช่วยเหลือสนับสนุนโดยผ่านทางองค์การอาสาสมัครทั้งหลาย

1.4 บุคคลแต่ละคนย่อมมีความรับผิดชอบที่จะอุทิศเวลาว่างของตนเองเพื่อบริการ ต่อชุมชน

2. ความสำคัญสำหรับครอบครัว โดยมูลฐานของกระบวนการหรือแบบของกิจกรรม นันทนาการที่ดีย่อมเกิดตั้งแต่เด็ก ดังนั้นบ้านซึ่งมีบิดามารดาเป็นผู้นำนันทนาการคนแรกของ เด็ก กิจกรรมต่างๆ ที่บิดามารดาทำการฝึกให้เด็กมีนิสัยหรือทัศนคติที่ดีในการใช้เวลาไปใน ทางที่เกิดประโยชน์ ไม่ก่อให้เกิดปัญหาเยาวชน ถ้าบุคคลของครอบครัวมีสุขภาพดี มีความมั่นคง ประเทศชาติก็เป็นปึกแผ่นมั่นคงตามไปด้วย

3. ความสำคัญสำหรับกลุ่มหรือคณะ โดยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องมือเป็นสื่อให้ บุคคลได้พบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันจะทำประโยชน์ให้แก่สังคม

4. ความสำคัญสำหรับชุมชน ชุมชนที่ดีควรจัดให้มีสถานที่บริการทางนันทนาการเพื่อ ประชาชนนั้นๆ ได้พักผ่อนหย่อนใจ ผ่อนคลายความเครียด ทำให้เขาผลิตเฟลีน มีความสุข ความพอใจในชีวิต พร้อมทั้งจะดิ้นรนเพื่อเผชิญกับปัญหาชีวิตประจำวันต่อไปอีก

5. ความสำคัญสำหรับประเทศชาติ ชาติจะมั่นคงและพัฒนาไปได้ ไม่ว่าจะทั้งด้าน เศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ย่อมเป็นผลสืบเนื่องมาจากประชาชนพลเมืองมีสุขภาพพลานามัย ดี มีสมรรถภาพทางกายและทางจิตใจที่ดีนั้นคือคนต้องรู้จักใช้เวลาว่างพักผ่อนในทางกิจกรรม นันทนาการ

6. ความสำคัญสำหรับนานาชาติ นันทนาการมีบทบาทสำคัญในอันที่จะส่งเสริม ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศชาติ โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ วัฒนธรรม วรรณกรรมพื้นเมือง แลกเปลี่ยนความคิด ส่งผลให้ลดความขัดแย้งในปัญหาระหว่าง ประเทศดังเช่นปัจจุบันได้มีสมาคมนันทนาการแห่งโลก (World Recreation and Leisure Association : WRLA) ดำเนินการเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 52 – 54) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการดังนี้

นันทนาการเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมนุษย์ในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่าวิถีการดำเนินชีวิตของคนเรานั้นได้เปลี่ยนแปลงไป จนเป็นผลให้ต้องมีปัจจัยที่หาเพิ่มเติมจากปัจจัยที่สักระการ ได้แก่ เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่ ยารักษาโรค และอาหาร ปัจจัยที่หานี้ก็คือ การพักผ่อนหรือกิจกรรมนันทนาการ จากการเปลี่ยนแปลงนี้เองทำให้นันทนาการดังนี้ คือ

1. ประชากรในสังคม นันทนาการเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนามนุษย์ให้มีความสมบูรณ์ทั้ง ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม ดังนั้น นันทนาการจึงมีความสำคัญต่อประชากรในสังคมดังได้กล่าวมาแล้วในตอนต้น

2. ครอบครัว จัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุด ซึ่งในปัจจุบันนี้สัมพันธภาพของสมาชิกภายในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนเมื่อสมัยก่อนๆ เพราะว่าคนต่างมีความจำเป็นในการทำมาหากิน และสภาพแวดล้อมที่ต้องแข่งขันทั้งกับเวลาและแข่งขันกับคนอื่นๆ ทำให้สมาชิกในครอบครัวไม่ค่อยมีโอกาสนี้จะได้พบปะกันมากนัก ดังนั้นกิจกรรมนันทนาการจะเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยสร้างบรรยากาศอบอุ่นให้เกิดภายในครอบครัว นอกจากนี้ กิจกรรมนันทนาการยังช่วยลดปัญหาการใช้เวลาว่างให้กับสมาชิกในครอบครัวด้วยเป็นผลทำให้ผู้นำของครอบครัวได้ทำบทบาทของตนเองได้ดีขึ้น

3. ชุมชน นันทนาการจะช่วยพัฒนาชุมชนให้มีความสมบูรณ์ในหลายด้านด้วยกัน คือ

3.1 ช่วยสร้างคนให้เป็นสมาชิกที่ดีมีเหตุผล เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตนมีความขยันขันแข็ง ทั้งนี้เพราะนันทนาการนั้นจะอาศัยกิจกรรมนันทนาการช่วยในการเสริมสร้างสมาชิกที่ดีให้กับชุมชน ทั้งนี้เพราะว่าพวกเขาเหล่านั้นได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ในการร่วมกิจกรรมนันทนาการและในกิจกรรมนันทนาการบางประเภท เช่น กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์จะช่วยให้สมาชิกในสังคมรู้จักเสียสละ และช่วยเหลือผู้อื่น

3.2 ลดปัญหาอาชญากรรม ในชุมชนที่สงบสุขย่อมไม่มีปัญหาอาชญากรรมถ้าหากเราพิจารณาถึงปัญหาอาชญากรรมแล้ว จะพบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งก็คือการปล่อยให้คนบางประเภทโดยเฉพาะวัยรุ่นนอยั่วว้างๆ มากเกินไป จนทำให้เขาหมกมุ่นกับอบายมุขและประพฤติดัวจนก่ออาชญากรรมดังกล่าว ดังนั้นถ้าหากในชุมชนมีโปรแกรมนันทนาการให้กับบุคคลเหล่านั้นก็จะช่วยลดปัญหาอาชญากรรมได้

3.3 ช่วยให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ดี ทั้งนี้เพราะว่านันทนาการนั้นจะครอบคลุมไปถึงเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เป็นการป้องกันปัญหามลภาวะได้อีกทางหนึ่งด้วย การจัดสวนหย่อมก็ดี หรือการจัดสวนไม้ดอกไม้ประดับ ก็จะช่วยรักษาความสมดุลทางธรรมชาติได้เป็นอย่างดี ดังนั้นถ้าหากชุมชนใดก็ตามขาดนันทนาการ หรือมิได้มีการวางแผนนันทนาการไว้ ก็อาจจะมีปัญหาทางด้านมลภาวะได้

4. ประเทศชาติ นันทนาการมีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมนันทนาการนั้นจะช่วยลดปัญหาเรื่องความประพฤติของประชากรลงได้อย่างมากจนอาจจะกล่าวได้ว่า กิจกรรมนันทนาการจะช่วยสร้างความสงบสุขภายในได้เป็นอย่างดีเพราะเมื่อคน

ภายในชาติได้เล่น ได้ออกกำลังกายก็ทำให้เขามีสุขภาพดี ทำให้รัฐบาลไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และเมื่อคนมีสุขภาพดี ได้มีโอกาสผ่อนคลายความตึงเครียด ก็จะส่งผลให้มีสุขภาพจิตดี ไม่โกรธหรืออาฆาตแค้น ก็ย่อมทำให้การทะเลาะวิวาทไม่เกิดขึ้นในสังคม เป็นต้น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่านันทนาการมีความสำคัญต่อมนุษย์ในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหน่วยเล็กที่สุดของสังคม ในอันที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ซึ่งจะส่งผลให้มนุษย์สามารถนำพาสถาบันครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ ไปสู่สังคมที่มีความสงบสุข

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการ

กิจกรรมนันทนาการมีด้วยกันหลากหลายกิจกรรม แต่ทุกกิจกรรมล้วนแต่มีประโยชน์ต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต โดยมีการแบ่งเป็นประเภทต่างๆ ได้แก่

จรินทร์ ธาณิรัตน์ (2528 : 155 –173) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการดังนี้

1. นันทนาการประเภทการฝีมือและศิลปหัตถกรรม
2. นันทนาการประเภท เกม กีฬา กรีฑา
3. นันทนาการประเภทดนตรีและร้องเพลง
4. นันทนาการประเภทละครภาพยนตร์
5. นันทนาการในทางงานอดิเรก
6. นันทนาการประเภทกิจกรรมทางสังคม
7. นันทนาการประเภทเดินร่ำ
8. นันทนาการประเภทนอกสถานที่ (นอกเมือง)
9. นันทนาการประเภทการอ่าน ฟุด เขียน และทางวรรณกรรม
10. นันทนาการประเภทกิจกรรมพิเศษ
11. นันทนาการประเภทอาสาสมัคร

บรรจง คณะวรรณ (2531 : 155 - 173) กล่าวว่ากิจกรรมนันทนาการมีหลายประเภท แต่การจะนำกิจกรรมใดมาไว้ในโครงการนันทนาการ จำเป็นจะต้องพิจารณาเพื่อให้เหมาะสมกับสมาชิก โดยแบ่งเป็น

1. กิจกรรมพลศึกษา เช่น เกมต่างๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น
 - 1.1 เกมการเล่นแบบผาดโผน
 - 1.2 การเล่นเกมวิ่งหรือเปลี่ยนที่และการประกวด
 - 1.3 เกมเบ็ดเตล็ดพื้นฐาน
 - 1.4 กิจกรรมประกอบจังหวะดนตรี
 - 1.5 เกมนำ
2. กิจกรรมกีฬาซึ่งเป็นกีฬาและกรีฑา

3. กิจกรรมกลางแจ้ง
 4. กิจกรรมทางการเกษตร
 5. การสอนงานบ้าน
 6. งานประดิษฐ์และงานช่าง
 7. งานหัตถกรรม
 8. งานศิลป์
 9. กิจกรรมสะสม
 10. ถ่ายรูป
 11. การซ่อม
 12. กิจกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
 13. ธุรกิจร้านค้าย่อยต่างๆ
 14. การแต่งบทกลอน การเขียนเรียงความและนวนิยาย
- บัทเลอร์ (Butler. 1959 : 237 – 241) ได้แบ่งกิจกรรมนันทนาการออกเป็น

1. เกมและกีฬา
2. กิจกรรมทางสังคม
3. ดนตรี
4. ศิลปและหัตถกรรม
5. ละคร
6. เดินรำ
7. กิจกรรมทางธรรมชาติและกิจกรรมกลางแจ้ง
8. กิจกรรมทางภาษา วรรณกรรมและที่เกี่ยวข้อง
9. สะสม (ของเก่า) (Collecting)
10. กิจกรรมบริการ

เอนก หงษ์ทองคำ (2542 : 18 – 19) กล่าวถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการ ดังนี้

1. ศิลปและหัตถกรรม เป็นงานประเภทสร้างสรรค์ แบ่งได้ดังนี้ การปั้น การแกะสลัก การวาดเขียน การจักสาน การเย็บปักถักร้อย การประดิษฐ์ เป็นต้น

2. การเดินรำ เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) แบ่งได้ดังนี้ การเดินรำพื้นเมือง กิจกรรมเข้าจังหวะ การเดินรำสร้างสรรค์ การเดินรำงานสังคม เป็นต้น

3. การละคร เป็นกิจกรรมแสดงเป็นเรื่อง มีบท (Script) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญและอาจมีองค์ประกอบอื่นๆ ในการละครเพื่อให้มีความสมบูรณ์ เช่น การเดินรำ การดนตรี เป็นต้น

4. เกมและกีฬา เป็นกิจกรรมเพื่อการแสดงออก (Performance) อีกชนิดหนึ่งที่มีวิธีการเล่น การแข่งขันที่มีกฎ ระเบียบ และกติกา มีชนิดกีฬาและเกมมากมาย เช่น กีฬากลางแจ้ง กีฬาในร่ม กีฬาทางน้ำ กีฬาส่วนบุคคล กีฬาเป็นทีม เป็นต้น

5. งานอดิเรก เป็นกิจกรรมเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ให้ความเพลิดเพลิน ประกอบด้วยกิจกรรมประเภทการสะสม การประดิษฐ์ และประเภทการศึกษา

6. การดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ให้ความสุข ความสนุกสนาน องค์ประกอบของการดนตรีและเพลง คือการแต่งเพลง การร้องเพลง การเล่นดนตรี การฟังเพลง การเต้นประกอบเพลง เป็นต้น

7. นันทนาการกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมเพื่อการพักผ่อน เพื่อการศึกษา เพื่อสุขภาพ ทั้งทางกาย อารมณ์และจิตใจ ประกอบกิจกรรมดังนี้ การท่องเที่ยว การอยู่ค่ายพักแรม กีฬากลางแจ้ง การปลูกต้นไม้ และธรรมชาติศึกษา เป็นต้น

8. การอ่าน การเขียนและการพูด เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน และความสัมพันธ์ อันดีในสังคม

9. นันทนาการทางสังคม เป็นกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีในสังคมของบุคคลและกลุ่มที่ยังไม่รู้จักกันให้รู้จักกัน บุคคลและกลุ่มที่รู้จักกันแล้วให้มีความสัมพันธ์อันดีมากยิ่งขึ้น กิจกรรมที่ส่งเสริมวัตถุประสงค์ดังกล่าวคือ งานฉลองในโอกาสต่างๆ อาทิ วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ วันสงกรานต์ งานเลี้ยงสังสรรค์ งานแต่งงาน เป็นต้น

10. กิจกรรมพิเศษ เป็นกิจกรรมที่เกิดหรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวในโอกาสพิเศษ เทศกาล เพื่อให้บุคคลและกลุ่มเข้ามาร่วมด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมตามเทศกาลและประเพณี การแสดง การแสดงสินค้า เป็นต้น

11. งานบริการอาสาสมัคร ในสังคมที่มีความสมบูรณ์ จะต้องมีกิจกรรมอาสาสมัครเพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออาสาสมัครไม่หวังผลตอบแทนเจตนาช่วยสังคม กิจกรรมเหล่านี้ได้แก่ กิจกรรมชมรม สมาคมอาสาสมัครต่างๆ ลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เป็นต้น

จากการจัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการดังกล่าวทำให้เราถึงประเภทของกิจกรรมนันทนาการและสามารถเลือกกิจกรรมนันทนาการที่เหมาะสมมาเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวันได้ง่ายขึ้น โดยเลือกใช้กิจกรรมนันทนาการตามประเภทที่กล่าวมาข้างต้น จากความพึงพอใจและความสามารถของแต่ละบุคคล

ธรรมชาติของดนตรี

ตามข้อสันนิษฐานของนักปราชญ์หลายคนเกี่ยวกับดนตรีในบรรพกาลโดยอาศัยหลักการและเหตุผล ตลอดจนหลักฐานทางศิลปวัตถุที่หลงเหลืออยู่นั้น ละเอียต เหราปต์ย์ (2522) ได้กล่าวถึงข้อสันนิษฐานของรุสโซ (Roussol) เฮร์เดอร์ และสเปนเซอร์ (Herder and Spencer) ที่ว่าดนตรีเกิดจากการยกระดับเสียงพูดคุยธรรมชาติของมนุษย์มีทางเป็นไปได้ เพราะสำเนียงของภาษาบางภาษานั้นมีระดับเสียงสูง - ต่ำ ต่างกันอยู่ ถ้าทอดจังหวะการพูดหรือเร่งจังหวะการพูดขึ้นไปจากปกติก็จะเป็นเพลงขึ้นมา ในลำดับต่อมาก็พัฒนาตกแต่งระดับเสียงให้มีความสูง-ต่ำ

ต่างกันให้มากออกไปก็จะได้เพลงขับร้องที่ไพเราะเพราะพริ้ง มีความหมายต่ออารมณ์และความรู้สึก วิรัช ชูสูงเนิน (2525) กล่าวในทำนองเดียวกันว่า ดนตรีเกิดมาพร้อมกับมนุษย์ในยุคแรก โดยรู้จักร้องรำทำเพลงแบบธรรมชาติ คือ เคาะหิน เคาะไม้ เป่าเขาหรือกระดุกสัตว์ที่กล่าวนำได้ให้เป็นเสียงต่างๆ ส่วนปากก็ร้องเสียงโหวกเหวกไปตามเรื่อง ดังนั้นตามหลักการของดนตรีดั้งเดิมที่มีมาในบรรพกาลถือว่า ศิลปะการดนตรีคือการทำให้เสียงในรูปลักษณะต่างๆ กัน เช่น เสียงกระซิบ เสียงพูดคุย หรือแม้แต่เสียงตะโกน ฯลฯ เป็นต้น ดังนั้นวัตถุใดก็ตามที่ทำให้เกิดเป็นเสียงได้แล้วก็จะถือเป็นเครื่องดนตรี

จะเห็นได้ว่า โดยเนื้อแท้ของดนตรีหรือธรรมชาติของดนตรีเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเสียงที่รับรู้ด้วยการฟังซึ่งมนุษย์ได้สร้างเสียงดนตรีโดยการนำเสียงต่างๆ มาเรียบเรียงให้เป็นระเบียบ และสามารถถ่ายทอดไปยังผู้ฟังได้ ธรรมชาติของดนตรีจึงมีลักษณะที่สำคัญพอสรุปได้ดังนี้ (สุกรี เจริญสุข, 2532)

1. ดนตรีเป็นศิลปะเกี่ยวกับเสียงที่สื่อหรือสัมผัสด้วยการฟังแตกต่างจากศิลปะอื่นๆ ที่สัมผัสด้วยตาหรือเป็นทัศนศิลป์ (Visual art)
2. ดนตรีเป็นศาสตร์ที่สามารถเรียนรู้ได้ด้วยการจำ การท่อง การอ่าน และการคิดหาเหตุผล ดังนั้นการเรียนรู้แนวคิดทางด้านระบบเสียงดนตรีจึงมีการเปลี่ยนรูปของเสียงออกมาเป็นระบบสัญลักษณ์ของเสียงที่รับรู้ด้วยตา เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดและเรียนรู้ดนตรีได้ง่ายขึ้น ดนตรีจึงมีลักษณะอีกอย่างหนึ่งคือเป็นเรื่องเกี่ยวกับสัญลักษณ์ทางดนตรี
3. ดนตรีเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมที่สังคมจะต้องศึกษา และเรียนรู้วัฒนธรรมการฟังและประสบการณ์ดนตรีด้านอื่นๆ เป็นเรื่องของแต่ละบุคคลที่จะพอใจและซาบซึ้งการบอกเล่าหรือเขียนให้ผู้อื่นได้รับรู้เป็นกาถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง
4. ดนตรีเป็นเรื่องของสุนทรียรสที่ทุกคนสามารถจะรับรู้ถึงความไพเราะ และความซาบซึ้งในดนตรีได้ตามโอกาส ตามความสามารถของแต่ละบุคคล
5. ดนตรีเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ นักร้อง หรือผู้บรรเลงดนตรีจะถ่ายทอดเสียงดนตรีจากบทเพลงให้ผู้ฟังได้รับรู้ถึงอารมณ์แห่งเสียงเพลงหรือเสียงดนตรีนั้นๆ

องค์ประกอบและคุณสมบัติของดนตรี

คุณสมบัติของดนตรีมีอิทธิพลต่อผู้ฟังแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับชนิดหรือประเภทขององค์ประกอบดนตรีนั้นๆ ได้แก่

1. เสียง (Tone) เสียงดนตรี เป็นพลังที่มีคุณสมบัติ และมีประโยชน์ต่อมนุษย์แบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ดังนี้

1.1 ระดับเสียงหรือความถี่ (Pitch or Frequency) เกิดจากการสั่นสะเทือนของวัตถุ จนมีความถี่พอที่จะรับสัมผัสได้ด้วยหู (บังอร เจริญภูมิ, 2533 : 23; อ้างอิงจาก ดนัย ลิ้มปดน้อย, 2522 : 7) ซึ่งมีผลต่อร่างกาย และจิตใจมนุษย์ ระดับเสียงที่มีอัตราเร่งมากหรือเสียงสูง จะกระตุ้น

หรือเร่งการทำงานของระบบประสาทอัตโนมัติ ทำให้เกิดความรู้สึกตึงเครียด และว้าวุ่นใจได้ง่าย ในขณะที่เสียงต่ำหรือเสียงทุ้มนุ่มนวล จะทำให้รู้สึกผ่อนคลายและทำให้อารมณ์สงบ (Alvin. 1966 : 70 ; Moss. 1988 : 64)

1.2 ความเข้มหรือความดังของเสียง (Volume Intensity) หมายถึง ประมาณความดังค่อยของเสียงที่นำมาใช้ในการบรรเลง เสียงที่ดังจะเร่งเร้ากระตุ้นอารมณ์และต่อมไร้ท่อ ทั้งมีความสัมพันธ์กับระบบประสาทซิมพาเทติก (Sympathetic Nervous System) เสียงเบานุ่มนวล จะทำให้เกิดความสงบสุข สบายใจ (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511 : 2-5) และเสียงที่ดังคงที่สม่ำเสมอติดต่อกันเป็นเวลานาน จะรบกวนผู้ฟังทำให้เกิดความเมื่อยล้าได้

2. ทำนอง (Melody) คือ ผลที่ได้จากการนำเสียงซึ่งมีความสูง-ต่ำ , สั้น-ยาว, ดัง-ค่อย และเสียงที่มีคุณภาพต่างๆ มาเรียบเรียงด้วยวิธีการ และคุณลักษณะแตกต่างกันไป ทำนองมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับความรู้สึกของมนุษย์ ผลของทำนองทำให้เกิดการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล ช่วยลดความวิตกกังวล ทำให้รู้สึกสงบ ผ่อนคลายความรู้สึกในส่วนลึกของจิตใจ และทำให้เกิดความคิดริเริ่ม (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511 : 120)

3. จังหวะเวลา (Time) เป็นองค์ประกอบของดนตรีที่เกี่ยวข้องกับระยะเวลา และความรู้สึกในการเคลื่อนไหว ได้แก่

3.1 ความเร็วของจังหวะดนตรี (Tempo) หมายถึง อัตราความเร็วในการเคาะจังหวะ (Beats) สำหรับเพลงนั้นๆ ซึ่งนิยมนับเป็นจำนวนครั้งต่อ 1 นาที โดยทั่วไป 1 จังหวะ จะมีความเร็วอยู่ระหว่าง 50 - 120 เมโตรมอน (MM = Metromom Measurement) หมายถึง เครื่องมือจับจังหวะดนตรีต่อนาที ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามระดับของจังหวะต่างๆ) ซึ่งใช้เทียบมาตรฐานอย่างคร่าวๆ โดยประมาณว่าเท่ากับการเต้นของหัวใจมนุษย์ระหว่าง 70-80 ครั้ง (Feder. 1981 : 131) ถ้าความถี่ของการตีจังหวะนับจากเมโตรมอนเร็วกว่าการเต้นของหัวใจ เรียกว่า จังหวะเร็ว และถ้าช้ากว่าการเต้นของหัวใจเรียกว่า จังหวะช้า (รำไพพรรณ ศรีโสภาค. 2511 : 2-5) จังหวะของดนตรีที่เร็วกว่าการเต้นของหัวใจ (มากกว่า 80-90 ครั้งต่อนาที) จะทำให้รู้สึกเกิดความตึงเครียด จังหวะที่ช้ากว่าการเต้นหัวใจ (40 - 60 ครั้งต่อนาที) จะทำให้รู้สึกไม่มั่นใจหรือวิตกกังวล และจังหวะที่ปกติที่เร็วเท่ากับอัตราการเต้นของหัวใจ (60-80 ครั้งต่อนาที) จะทำให้รู้สึกสงบ (Cook. 1981 : 259 ; Moss. 1988 : 64)

3.2 จังหวะลีลา (Rhythm) หมายถึง การเคลื่อนไหวของเสียงในช่วงเวลาหนึ่ง (พิชัย ปรานานุสรณ์. 2529 : 73) จังหวะลีลาของดนตรีมีอิทธิพลต่อมนุษย์มาก เชื่อกันว่า จังหวะลีลาของดนตรีมีความสัมพันธ์กับจังหวะลีลาการทำงานของร่างกาย เช่น การเต้นของหัวใจ ความดันโลหิต การย่อยอาหาร การทำงานของสมอง (Sackett & Fitzgerald. 1980 : 1845) จังหวะลีลาเป็นเหตุจูงใจให้มนุษย์แสดงปฏิกิริยาโต้ตอบหรือเคลื่อนไหวได้โดยอัตโนมัติ ลีลาของดนตรีที่คงที่สม่ำเสมอ จะทำให้รู้สึกประหลาดใจหรือขบขัน (Parriot. 1969 : 1724)

4. การประสานเสียง (Harmony) เป็นการประสมประสานกันของเสียงหลายชนิดที่มีลักษณะแตกต่างกัน โดยมีจังหวะลีลา และท่วงทำนองที่สอดคล้องสัมพันธ์กัน เช่น การขับร้องประสานเสียงหรือการประสานเสียงของเครื่องดนตรีต่างชนิดกัน เสียงที่ไม่สอดคล้องกลมกลืนกัน จะทำให้เกิดอารมณ์ค้ำ (Dissonance) ส่วนเสียงที่กลมกลืนกันจะทำให้รู้สึกปลอดโปร่งสบายหู รู้สึกอบอุ่น และอิสระ (บึงอร เครียดชัยภูมิ, 2533 : 24; อ้างอิงจาก ดนัย ลิมปดณัย, 2522 : 24)

5. ความกังวานของเสียง (Sonority) เป็นส่วนประกอบที่บอกว่า เสียงมีความสมบูรณ์ ก้องกังวานในอวกาศน้อยเพียงใด เป็นประเด็นสำคัญที่ชี้ให้เห็นว่าผู้ประพันธ์เพลง (Composer) ได้ฝากความไพเราะไว้ในเพลงหรือฝากความรู้สึกเหมือนถูกก้างขัง (Limbo) ไว้ในบทเพลงให้กับผู้ฟัง โดยผ่านความกังวานของเสียงดนตรีนั้นๆ

6. ความรู้สึกดนตรี (Expression of music) เป็นหัวใจของเสียงดนตรีที่ทำให้ผู้ร้องและผู้ฟังเกิดความเข้าใจ และประทับใจถึงอารมณ์ และบรรยากาศของเพลงนั้นๆ เช่น เศร้า อ่อนหวาน ร่าเริง สนุกสนานหรือรุกร้าใจ

องค์ประกอบและคุณสมบัติของดนตรี มีอิทธิพลต่อผู้ฟังแตกต่างกันทั้งนี้ขึ้นอยู่กับส่วนประกอบต่างๆ ของดนตรี ที่มีความไม่เท่ากัน ทำให้การรับฟัง และความรู้สึกที่ได้ยินแตกต่างกันไปด้วย ซึ่งถ้าเราสามารถผสมผสานองค์ประกอบและคุณสมบัติของดนตรีให้เข้ากันก็จะทำให้การฟังมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ได้ดียิ่งขึ้น

นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง

นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลง เป็นกิจกรรมนันทนาการที่เป็นที่สนใจของหลายๆ คน เพราะเป็นกิจกรรมมีประโยชน์และทุกคนสามารถเข้าร่วมได้ โดยเป็นกิจกรรมที่มีมานานโดย พระพงศ์ บุญศิริ (2544 : 79 – 80) กล่าวว่า นันทนาการประเภทดนตรีและการร้องเพลงจัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออก ซึ่งความสามารถเฉพาะจัดเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต

กิจกรรมด้านดนตรีมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ และเป็นเครื่องชี้ถึงคุณค่าความสำคัญของชีวิต คุณค่าของมนุษย์ ดนตรีจัดเป็นการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกต่างๆ ของผู้เล่นและผู้ฟัง มีคุณค่าต่อจิตใจ แต่เดิมจะมาจากการเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงใบไม้ เสียงสัตว์ ต่อมาจึงเป็นการดัดแปลงเอาเสียงต่างๆ เหล่านี้มาประกอบภาษา เป็นการถ่ายทอดความรู้สึกซาบซึ้งในลักษณะของความสมหวัง หรือผิดหวัง ซึ่งกลายมาเป็นเสียงร้อง และเมื่อมีการนำเอาวัสดุอุปกรณ์มาใช้ประกอบทั้งจากธรรมชาติและ จากการประดิษฐ์ขึ้น ซึ่งทำให้เกิดเป็นเสียงตามจินตนาการ จนทำให้การดนตรีเริ่มมีเสียงเป็นลำดับบันไดเสียง เริ่มมีผลและบทบาทต่อชีวิตประจำวัน ทำให้เกิดเป็นเพลงต่างๆ ขึ้น เช่น เพลงตามพิธีกรรมทางศาสนา

ต่อมาเมื่อมีการนำเอาวัสดุโลหะมาประดิษฐ์ เป็นเครื่องดนตรี เช่น ฉาบ ฉิ่ง แตร ออร์แกน เปียโน และเครื่องประกอบจังหวะต่างๆ ทั้งที่ทำจากหนังสัตว์ เช่น กลอง เบส หรือ การทำเครื่องสาย เช่น กีตาร์ ตะเข้ ทำให้เกิดเป็นภาษาดนตรี เกิดโน้ตดนตรีขึ้น จนกระทั่งพัฒนามาเป็นโน้ตดนตรีสากล เกิดเป็นเพลงคลาสสิก เพลงลูกทุ่ง เพลงลูกกรุง หรือเพลงบรรเลงต่างๆ ขึ้น

ในปัจจุบันสถานที่ต่างๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน โรงเรียน โรงงานอุตสาหกรรม หรือสถานที่ทำงานต่างๆ จะนิยมจัดรายการดนตรี หรือเพลงเพื่อการผ่อนคลายความเครียด และจัดเป็นสวัสดิการของแต่ละแห่งแต่ละสถาบัน ซึ่งมีผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน แม้ในย่านชุมชน ศูนย์การค้า ห้างอาหารหรือภัตตาคารต่างๆ ก็เริ่มจัดให้มีดนตรีเข้ามาประกอบกิจการด้วย

ดนตรีจัดเป็นกิจกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อบุคคลในด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ใช้ปรับคุณภาพชีวิต ลดภาวะความเครียดทางอารมณ์ ผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อยเพื่อเตรียมพร้อมที่จะทำงานต่อไป

ชาร์ล (Charless. 1960) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัย ไอโอวา ได้ศึกษาด้านการดนตรีเพื่อการบำบัดทางจิตจนกระทั่งเขียนรายละเอียดในหนังสือ Why we love music? ซึ่งสรุปว่า ดนตรีมีคุณค่าต่อชีวิตดังต่อไปนี้

1. เป็นกิจกรรมกระตุ้นมนุษย์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. เป็นสิ่งสร้างอารมณ์เฉพาะ
3. เป็นการแสดงออกทางอารมณ์
4. เป็นการส่งเสริมสติปัญญาและความคิด
5. เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต
6. เป็นกิจกรรมสร้างความรู้สึกร่วมซึ่งเข้าถึงดนตรีโดยอาศัยจังหวะดนตรีเป็นสื่อ
7. เป็นกิจกรรมฝึกหัดนิสัย ส่งเสริมการฟังระดับเสียง จังหวะ และบรรยากาศเพลง
8. เป็นกิจกรรมเรียนรู้วิวัฒนาการของเพลงและสภาพสังคม

กิจกรรมบริการดนตรีแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ดนตรีสำหรับเด็ก เป็นดนตรีที่จัดเพื่อส่งเสริมหลักสูตรในโรงเรียนและมุ่งในด้านทักษะ คุณค่าทางดนตรีเพื่อปลูกฝังความรักความเข้าใจและซาบซึ้งในจังหวะทำนองดนตรี
2. ดนตรีสำหรับบุคคลทั่วไป เป็นดนตรีที่จัดเพื่อส่งเสริมการให้บุคคลได้ร่วมกิจกรรมดนตรีอย่างถูกต้องเหมาะสม ส่งเสริมการแสดงออกทางพฤติกรรมที่ดีต่อสังคม ความคุ้นเคยกับการเล่น การฟังดนตรีไทย หรือการจัดดนตรีในโอกาสเทศกาลพิเศษ เช่น การจัดดนตรีไทย เอกชนตามห้องอาหารภัตตาคาร โรงแรม ไนท์คลับ การจัดรายการเพลงทางวิทยุ โทรทัศน์ หรือการจัดดนตรีคอนเสิร์ต ในสวนสาธารณะ รวมไปถึงการจัดสอนดนตรี จัดตั้งชมรมดนตรี หรือจัดวงดนตรี วงโยธวาทิต เป็นต้น

3. ดนตรีสำหรับผู้สูงอายุ เป็นกิจกรรมที่จัดเพื่อผ่อนคลายความว้าเหว่เจียบเหงา เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อการเรียนรู้ ส่วนใหญ่จะเป็นเพลงคลาสสิก ไลต์มิวสิก หรือฝึกเล่นดนตรีในยามว่างด้วยตนเอง

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 47 – 48) กล่าวถึงกิจกรรมนันทนาการการดนตรีและการร้องเพลงว่า ดนตรี เป็นภาษากลางที่ใช้สื่อสาร หรือถ่ายทอดความรู้สึกของมวลมนุษยชาติ เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน บุคคล ชุมชน ค้นพบกับดนตรี ทั้งในด้านการเรียนรู้การสื่อสาร การแสดงออกแห่งตน การท้าทาย การแสดงความสามารถขั้นสูงสุดที่บุคคลจะพึงกระทำได้ ดนตรีเป็นการระบายอารมณ์ เป็นการผ่อนคลายความเครียดขณะทำงาน หรือเวลาว่าง กล่าวโดยสรุป ดนตรีเป็นนันทนาการที่ต้องมีควบคู่กับสังคม เป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันมีบทบาทต่อบุคคล ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

จากคำกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่ากิจกรรมนันทนาการดนตรีและการร้องเพลง เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตประจำวัน เป็นกิจกรรมที่เป็นการผ่อนคลายได้อย่างดี ทุกคนสามารถร่วมได้ มีประโยชน์ในการพัฒนาอารมณ์ให้แจ่มใส และเสริมสติปัญญาและความคิด ทำให้หลายๆ คนเลือกที่จะทำกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี

ประเภทของกิจกรรมดนตรี การจัดโปรแกรมดนตรีและคุณค่าของดนตรี

ประเภทของกิจกรรมดนตรี

กิจกรรมด้านดนตรี แบ่งออกเป็นหลายประเภทด้วยกัน ตามลักษณะของกิจกรรมดนตรีในด้านต่างๆ โดยมีหลายบุคคลที่ได้จัดประเภทของกิจกรรมดนตรีไว้ดังนี้

พริะพงศ์ บุญศิริ (2544 : 81–84) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการด้านการดนตรีไว้ดังนี้

1. การร้องเพลง เป็นการแสดงถึงความสามารถเฉพาะ ซึ่งจะมีแบบอย่างต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 การร้องอย่างไม่เป็นทางการ ร้องเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ร้องในหมู่เพื่อนฝูงกันเอง

1.2 การร้องเพลงในชุมชน อาจจะจัดเป็นกลุ่ม หรือชมรมร้องเดี่ยว ช่วยกันร้องเพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนุกสนานและความเป็นหมู่คณะ เช่น การร้องเพลงในค่ายลูกเสือ เป็นต้น

1.3 การร้องเพลงประสานเสียง เป็นการร้องเพลงเฉพาะของหมู่คณะหรือสถาบัน หรือเพลงประจำถิ่น ประจำวง เช่น การขับร้องเพลงประสานเสียงของวงซิมโฟนี เป็นต้น ให้ความสนุกสนานไพเราะทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง

1.4 การร้องเพลงสำหรับเด็กเล็ก เป็นการร้องเพลงประกอบเครื่องดนตรีเดี่ยว หรือ บางชิ้น เช่น ร้องประกอบเปียโน ออร์แกน เป็นต้น

1.5 การร้องเพลงไทยเดิม เป็นการฝึกการร้องเพลงที่แสดงถึงความสามารถเฉพาะบุคคล และเป็นศิลปะของชาติ

2. การเล่นหรือบรรเลงดนตรี เป็นนันทนาการที่เป็นการกระทำ ได้แก่ การเล่นทั้ง ดนตรีไทยและสากล การเล่นกีตาร์ เปียโน ออร์แกน หรือเล่นเครื่องสายไทย เช่น จะเข้ พิณ ขอ หรือขิมจีน ซึ่งต้องอาศัยการฝึกหัดทักษะอย่างถูกต้องและเป็นระบบ ซึ่งต้องทำการศึกษาจากครู ดนตรีที่รู้ทางด้านดนตรีจริงๆ เพื่อการเล่นตามโน้ต หรือเล่นอย่างถูกแบบแผน เพื่อส่งเสริม ทักษะและการแสดงออกอย่างถูกต้อง

3. การฟังดนตรีเป็นการร่วมกิจกรรมโดยการฟัง การไต่ยิน ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน ความซาบซึ้งในจังหวะทำนองดนตรี ซึ่งในปัจจุบันจัดเป็นการศึกษาวิชาหนึ่งเรียกว่า สังคีตนิยม ซึ่งรวมไปถึงการฟังเพลงจากการร้อง จากเทปหรือแผ่นเสียง จากวิทยุเครื่องเสียง เพลงจากราย การโทรทัศน์ หรือฟังคอนเสิร์ต การขับร้องประสานเสียง

4. กิจกรรมเพลงประกอบจังหวะ เป็นการฟังจังหวะทำนองเพลงและมีการแสดงออก ด้วย เช่น การเต้นรำ กิจกรรมเข้าจังหวะ บางอย่างอาจจะเป็นการแสดงออกถึงวัฒนธรรม ประเพณีประจำถิ่น ซึ่งได้แก่ การเล่นประกอบเพลง เพลงประกอบดนตรีพื้นบ้าน การเต้นรำ ลีลาศ การร้องเพลงพื้นเมืองและการจัดงานสังสรรค์

5. กิจกรรมดนตรีแบบสร้างสรรค์ เป็นการแสดงออกถึงความสามารถเฉพาะความคิด และจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เช่น การแต่งเพลง การประดิษฐ์อุปกรณ์ดนตรี โน้ตดนตรี การประยุกต์ทำนองเพลง ทำนองดนตรีต่างๆ

6. กิจกรรมส่วนผสมดนตรี เป็นการแสดงออกโดยมีดนตรีเป็นองค์ประกอบ เช่น การ เต้นรำพื้นเมือง ระบาย บัลเลต์ หนึ่งดลูก โอเปร่า เพื่อการแสดงพิเศษ หรือการจัดกิจกรรมใน โอกาสเทศกาลพิเศษ กายบริหารประกอบดนตรี หรือโปรแกรมกีฬาที่มีดนตรีประกอบ เป็นต้น

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 48) ได้จัดประเภทของกิจกรรมนันทนาการด้านการดนตรี ตามลักษณะการเข้าร่วม ไว้ดังนี้

1. การร้องเพลง เช่น เพลงไทย เพลงสากล เพลงโอเปร่า เพลงคลาสสิก
2. การเล่นดนตรี เช่น เครื่องสาย กีตาร์ เปียโน ไวโอลิน
3. การฟังดนตรี เช่น คอนเสิร์ต ซิมโฟนี เครื่องสาย
4. เพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ เช่น เพลงพื้นเมือง รำวง
5. การสร้างสรรค์ทางดนตรี เช่น การแต่งเพลง เนื้อร้อง ทำนอง การประดิษฐ์อุปกรณ์ ดนตรี
6. กิจกรรมดนตรีแบบผสม เช่น การเต้นรำพื้นเมือง ระบาย บัลเลต์ ละครเพลงโอเปร่า เทศกาลดนตรี

ประเภทของกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีมีลักษณะต่างๆ ได้แก่ การร้องเพลง การฟังเพลง การเล่นดนตรี เพลงประกอบกิจกรรมเข้าจังหวะ การสร้างสรรค์ทางดนตรี เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมที่เหมาะสมสำหรับทุกคน โดยสามารถเลือกร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีตามประเภทต่างๆ ได้ตามความสนใจของแต่ละคน

การจัดโปรแกรมนันทนาการดนตรี

การจัดโปรแกรมนันทนาการด้านดนตรีแบ่งออกเป็นลักษณะต่างๆ ตามประเภทของผู้เข้าร่วม ดังนี้ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 48)

1. ดนตรีสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น โรงเรียนสอนดนตรี ดนตรีสำหรับเยาวชน การศึกษาการเล่นและฟังดนตรี

2. ดนตรีสำหรับประชาชน การจัดสวัสดิการดนตรีสำหรับประชาชนทั่วไป เช่น ศูนย์สังคีต สังคีตศาลา ศูนย์วัฒนธรรมหรือคอนเสิร์ตเพื่อธุรกิจการบันเทิง ผับ ดิสโก้ คลับ สโมสร ห้องอาหาร ภัตตาคาร เป็นต้น

3. ดนตรีสำหรับวัยสูงอายุ เพื่อบริการแก่ประชากรสูงอายุ ซึ่งมีความต้องการและสนใจในกิจกรรมดนตรีที่แตกต่างออกไป

4. ดนตรีสำหรับประชากรกลุ่มพิเศษ เช่น คนพิการ บุคคลด้อยโอกาสและกลุ่มเยาวชนกลุ่มพฤติกรรมเบี่ยงเบน

สรุปว่าดนตรีเหมาะกับคนทุกคนแต่จำเป็นต้องเลือกกิจกรรมดนตรีเหล่านั้นให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายเพื่อดนตรีจะสร้างให้ทุกคนมีความสุขอย่างเท่าเทียมกัน

คุณค่าของดนตรี

นักจิตสังคมได้ให้คุณค่าของดนตรีที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายและจิตใจไว้ดังนี้ (Parriott. 1969 :1723)

1. ดนตรีก่อให้เกิดพลัง (Power)
2. ดนตรีก่อให้เกิดความสว่างแก่จิตใจ (Enlightenment)
3. ดนตรีก่อให้เกิดความสุข (Well – Being)
4. ดนตรีก่อให้เกิดทักษะ (Skill)
5. ดนตรีก่อให้เกิดความสมบูรณ์ (Wealth)
6. ดนตรีก่อให้เกิดความผูกพันรักใคร่ (Affection)
7. ดนตรีก่อให้เกิดความเคารพนับถือ (Respect)
8. ดนตรีก่อให้เกิดคุณธรรม (Rectitude)

สมบัติ กาญจนกิจ (2544 : 48) ได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการดนตรี ไว้ดังนี้

1. ดนตรีช่วยกระตุ้นระบบประสาทสัมผัสของบุคคลและชุมชน
2. ดนตรีช่วยสร้างอารมณ์สุข สนุกสนาน และสุขสงบได้
3. ช่วยส่งเสริมการแสดงออกทางอารมณ์
4. ส่งเสริมความสามารถทางจิตใจ และสติปัญญา
5. เป็นสื่อภาษาซึ่งไม่มีที่สิ้นสุด
6. เป็นส่วนประกอบของชีวิตประจำวัน
7. ช่วยลดความเครียดของบุคคล และสังคม
8. สร้างและส่งเสริมคุณค่าทางศิลปะการสร้างสรรค์
9. เป็นการพัฒนาอาชีพเศรษฐกิจแก่สังคม
10. เป็นสื่อของการสร้างความเข้าใจมิตรภาพแก่มวลมนุษย์

ตามที่หลายคนได้กล่าวถึงคุณค่าของนันทนาการด้านดนตรีทำให้เรารู้ว่า ดนตรีเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ และเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในชีวิตของคนเรา เพราะดนตรีจะช่วยในการสร้าง สีสันให้กับชีวิต ทำให้ทุกคนมีความรักใคร่ จากการที่ได้ร่วมทำกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

กิจการช่างอากาศเกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศไทยเป็นโรงงานขึ้นตรงต่อแผนการบินทหารบก ตั้งอยู่ที่สนามม้าสระประทุม เมื่อปี พ.ศ. 2456

ครั้นเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2465 ได้มีการจัดส่วนราชการใหม่โดยโรงงานของกรมอากาศยาน ได้ยกฐานะขึ้นเป็นกองโรงงานกรมอากาศยาน ตั้งอยู่ที่ดอนเมือง มีหน้าที่อำนวยความสะดวก บริการการบินทั่วไป สร้างเครื่องบินตามแบบของต่างประเทศ บุรณะซ่อมแซมเครื่องบิน และเครื่องยนต์ ให้พร้อมปฏิบัติการได้

และในปี 2473 ได้ย้ายกองโรงงานกรมอากาศยานจากที่ตั้งดอนเมืองมาตั้งอยู่ที่บางซื่อ ซึ่งเป็นที่ตั้งของกรมช่างอากาศ จนถึงปัจจุบันนี้

กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ได้จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านการจัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้จัดให้มีกิจกรรมนันทนาการสำหรับบุคลากร ได้แก่ กิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา กิจกรรมนันทนาการด้านการท่องเที่ยว และกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงได้เกิดมาพร้อมๆ กับกรมช่างอากาศ ในสมัยแรกกรมช่างอากาศ ได้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีชื่อว่า “วงสวนสวรรค์” ซึ่งเป็นการรวมตัวของทหารอากาศที่มีความรักและความสามารถทางด้านดนตรีและเพลง จัดตั้งขึ้นเพื่อนันทนาการออกแสดงในงานต่างๆ ของกรมฯ รวมถึงงานการกุศลต่างๆ ด้วย เนื่องจากยุคสมัยและความ

นิยมที่เปลี่ยนไป ประกอบกับทางกรมช่างอากาศ ไม่มีงบประมาณในการจัดซื้อเครื่องดนตรีชิ้นใหม่ ๆ ซึ่งมีราคาค่อนข้างสูงมาก จึงจำเป็นต้องล้มเลิกวงสวนสวรรค์ไปในที่สุด แต่กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของกรมช่างอากาศก็ยังคงมีอยู่ อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบจากการสร้างเป็นวงดนตรีของกรมฯ ที่เล่นให้คนอื่น ๆ ฟังเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันจัดให้บุคลากรทุกคนได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและเพลงโดยจัดเป็นการร้องเพลงคาราโอเกะจัดขึ้น 2 วัน ต่อสัปดาห์ คือในวันพุธ จะใช้เครื่องดนตรีประเภทอิเล็กทรอนิกส์ โทน ใช้บุคลากรของกรมช่างอากาศเป็นผู้เล่น และเปิดโอกาสให้บุคลากรของกรมฯ ที่สนใจในการร้องเพลง ขึ้นไปร้องเพลงโซวบนเวที ส่วนในวันศุกร์ เป็นการเปิดเครื่องเล่นคาราโอเกะผ่านทีวีจอใหญ่ เป็นการร้องเพลงคาราโอเกะที่โต๊ะอาหาร สำหรับผู้ที่มาใช้บริการภายในสโมสร

กิจกรรมดนตรีและเพลงด้านอื่นๆ ทางกรมช่างอากาศ ได้มีโครงการจัดขึ้นเรื่อยๆ เช่น กิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงจัดขึ้นทุกวัน (ยกเว้นวันพุธ) โดยทางกรมช่างอากาศได้จ้าง

วิทยากรที่มีความชำนาญด้านกายบริหารประกอบเพลงมาสอนให้กับบุคลากรของกรมฯ โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น เมื่อไม่นานมานี้ทางกรมช่างอากาศก็ได้จัดตั้งชมรมลีลาศขึ้น เปิดโอกาสให้บุคลากรในกรมช่างอากาศที่สนใจกิจกรรมลีลาศลงทะเบียนเป็นสมาชิกของชมรม โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย วิทยากรที่มาสอนเป็นบุคลากรในกรมช่างอากาศที่มีความสามารถทางด้านการเต้นลีลาศเป็นผู้มาสอนจะจัดขึ้นทุกวันพุธในส่วนของงบประมาณจากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ส่วนหนึ่งมาจากการหักเงิน 0.04% ของเงินเดือนบุคลากรชั้นสัญญาบัตร เพื่อนำมาเป็นงบประมาณให้กับสโมสรจัดกิจกรรมต่างๆ

กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี และเพลงยังเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมแข่งขันกีฬาระหว่างปี โดยทางกรมช่างอากาศจะจัดให้มีการแข่งขันกองเชียร์ เพลงเชียร์ จัดแข่งขันระหว่างกองงาน งบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์ดนตรี เช่น กลอง ลูกแซก และอุปกรณ์อื่นๆ จะใช้งบประมาณของแต่ละกองงาน ซึ่งแต่ละกองจะบริหารงบประมาณกันเอง กองงานไหนมีงบประมาณมากก็จะมีอุปกรณ์มากขึ้น การร้องเพลงเชียร์ก็มีสีสันเพิ่มมากขึ้นด้วย แต่ข้อห้ามในการร้องเพลงเชียร์คือ ห้ามไม่ให้ใช้เครื่องเสียง หรืออุปกรณ์กระจายเสียง เช่นวิทยุ เพราะจะทำให้เสียงดังรบกวน

ปัจจุบันทางกรมช่างอากาศได้จัดให้มีเสียงตามสาย เพื่อเป็นการให้บริการด้านข่าวสารที่น่าสนใจ แก่บุคลากรของกรมช่างอากาศได้รับฟัง ซึ่งจะเป็นการอ่านข่าวที่สำคัญๆ และเป็นที่สนใจในแต่ละวันประกอบกับการเปิดเพลงสลับเพื่อให้อารมณ์ผ่อนคลายด้วย กิจกรรมนี้เริ่มตั้งแต่ 7 โมงเช้าเป็นต้นไป

จากกิจกรรมด้านดนตรีและเพลง ที่ทางกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศได้จัดให้มีขึ้นก็เพื่อนันทนาการ ทำให้บุคลากรของกรมช่างอากาศ ได้ผ่อนคลายจากการทำงานซึ่งด้านอุปกรณ์และสถานที่ ทางกรมช่างอากาศก็ได้จัดสรรขึ้นตามงบประมาณที่มีอยู่ โดยอาจจะไม่มากนัก เพราะงบประมาณส่วนใหญ่จะใช้ในการซื้ออุปกรณ์และซ่อมแซมอากาศยาน

เนื่องจากงบประมาณดังกล่าวสูงมาก แต่ทั้งนี้ยังสามารถจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งเพื่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ให้กับบุคลากรของกรมช่างอากาศ โดยหวังว่าบุคลากรดังกล่าวจะได้รับความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และผ่อนคลายจากกิจกรรมต่างๆ ที่ทางกรมช่างอากาศได้จัดขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยต่างประเทศ

คาลิช และ เบิร์ตส์ (Kalish and Berts. 1966 : 292 – 293) ได้สำรวจทัศนคติของนิสิตต่อกิจกรรมนิตินมหาวิทยาลัยฮาวาย เพื่อค้นหาทัศนคติต่อกิจกรรมนิติน ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเป็นผู้นำและการให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมนิติน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 จำนวน 150 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยพบว่า ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความถนัดทางวิชาการกับการให้ความร่วมมือและเป็นผู้นำกิจกรรม แต่พบว่าการมีความรู้และความสนใจในกิจกรรมมีความสัมพันธ์กับการให้ความร่วมมือ การเป็นผู้นำและการมีทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรม

สลัส (Sluss. 1968 : 755 – A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติที่มีต่อดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 4 โรงเรียนในรัฐโคโลราโด โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติในแง่ภูมิหลังทางด้านดนตรีของนักเรียน ด้านอาชีพผู้ปกครอง และเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งหมดเห็นความสำคัญของดนตรี แต่มีทัศนคติต่อดนตรีว่าเป็นดนตรีที่มีระเบียบแบบแผน (Serial Music) น้อยที่สุด นักเรียนที่มีภูมิหลังทางด้านดนตรีมากจะมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาดนตรี นักเรียนจะทำคะแนนแบบทดสอบวัดทัศนคติได้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่มีโปรแกรมด้านดนตรี แต่อาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อดนตรี

เบิร์ช (Birch. 1969 : 1743 – A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ทำให้ทัศนคติทางด้านดนตรีของครูแตกต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบที่มีชื่อว่า The Oregon Test For Attitude Toward Music เพื่อวัดทัศนคติที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ทางด้านดนตรีและความเชื่อมั่นในตัวเองในการสอนดนตรี ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ทางด้านดนตรีกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติครูหญิงกับครูชาย มีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติที่มีต่อดนตรี ประสบการณ์ทางด้านดนตรี และความเชื่อมั่นในตัวเอง และทัศนคติที่มีต่อดนตรีสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตัวเองในการสอนดนตรี แต่จำนวนที่ทำการสอนดนตรีกับทัศนคติที่มีต่อดนตรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

โดแนลส์ (Donald. 1974 : 1882-A) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา อาจารย์ และสมาชิกของสมาคมมหาวิทยาลัย เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาของวิทยาลัย ชุมชนในรัฐเวอร์จิเนีย โดยเปรียบเทียบกิจกรรมนักศึกษา 5 ประเภท คือ การปกครองนักศึกษา กิจกรรมสภานักศึกษา กิจกรรมการพิมพ์ กิจกรรมความสนใจพิเศษ และ การบริการสังคมของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างมาจากวิทยาลัยชุมชน 5 แห่ง ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการที่เข้ามาเป็นผู้ปกครองนักศึกษาควรมาจากการเลือกตั้งสภานักศึกษาทุกแห่งมีรูปแบบการจัดเหมือนกันหมด กิจกรรมด้านการพิมพ์ที่จัดคือการออกหนังสือพิมพ์และวารสาร กิจกรรมความสนใจพิเศษอย่างกว้างขวาง และแตกต่างกันอย่างมากในแต่ละวิทยาลัย กิจกรรมสังคมคาดหวังไว้สูงมาก แต่เมื่อปฏิบัติจริงมักทำไม่ได้ตามแผนงาน ผู้วิจัยเสนอแนะว่า คณะกรรมการปกครองนักศึกษาควรรู้และเข้าใจบทบาทของตนเองมากกว่าที่เป็นอยู่ มหาวิทยาลัยควรมีการประชุมสัมพันธ์ในการจัดกิจกรรมมากกว่านี้เพราะเท่าที่เป็นอยู่มีปัญหาเรื่องนี้มาก โครงการของสภานักศึกษาควรได้รับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดองค์กรกิจกรรมทุกประเภท ควรจัดขึ้นตามความต้องการของนักศึกษาส่วนใหญ่ กิจกรรมบริการสังคมควรมีอบรมและให้ความรู้แก่นักศึกษาในเรื่องนี้โดยเฉพาะ

งานวิจัยในประเทศ

ประดิษฐ์ อินทนิล (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมนิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีไทย นิสิต นักศึกษาหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีไทยมากกว่านิสิตนักศึกษาชาย นอกจากนี้ยังพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ทางดนตรีไทยในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมทางดนตรีไทย ส่งผลต่อทัศนคติด้านดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาด้วย

ประสาน บริบูรณ์วงกูร (2537 : 100 – 106) ได้ศึกษาการการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมดนตรีไทย และนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารและอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าผู้มีบทบาทสูงสุดในการกำหนดโครงการและวัตถุประสงค์คือผู้บริหารด้านการจัดดำเนินกิจกรรม มีความเห็นว่าทั้งผู้บริหารและอาจารย์ต้องมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้น ด้านการประชาสัมพันธ์มีความเห็นว่า การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางด้านดนตรีไทยควรใช้วิธีการติดป้ายประกาศ ซึ่งนับว่าเป็นวิธีการที่สะดวก ประหยัด ด้านการประเมิน ควรมีการประเมินในด้านความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดซื้อด้วยงบประมาณของวิทยาลัยเป็นลำดับแรก

สุกัญญา งามสิทธิพงศา (2539 : 110 – 112) ได้ศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่าง พบว่า กิจกรรมที่

จัดมากที่สุดคือ กิจกรรมให้บริการแก่สังคมชุมชนและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รองลงมาคือ กิจกรรมเพื่อทำนุบำรุง และเสริมสร้างศิลปวัฒนธรรมของชาติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกิจกรรมเพื่อการแนะแนวการเรียนการประกอบอาชีพ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมการหารายได้การทำงานอาชีพและออมทรัพย์ กิจกรรมแข่งขันทักษะวิชาชีพ กิจกรรมให้บริการแก่สังคมและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและกิจกรรมทาง วิชาการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาชีพ เห็นว่าควรจัดในระดับมาก ส่วนด้านอื่นๆ เห็นว่าควรจัดในระดับปานกลาง ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษา คือสถานที่แคบไม่อำนวยต่อการจัดกิจกรรม งบประมาณในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ยังไม่เพียงพอ มีเวลาน้อยแต่กิจกรรมมากเกินไป มีบุคลากรน้อย ขาดการวางแผน และการกำหนดนัดหมายที่แน่ชัด ในการติดต่อประสานงานระหว่างบุคลากรเพื่อดำเนินกิจกรรม

โกเมธ ปิ่นแก้ว (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาทางการดำเนินการจัดกิจกรรม และประเภทของกิจกรรมที่ควรจัดในการจัดการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา จำนวน 306 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำมาวิเคราะห์ 264 คน คิดเป็นร้อยละ 86.27 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีความเห็นว่า มีการดำเนินการจัดกิจกรรมนันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง

2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูที่มีหน้าที่ระดับการศึกษา และการอบรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนันทนาการต่างกัน มีระดับความคิดเห็นด้านนโยบายในการส่งเสริมการจัดกิจกรรมแตกต่างกัน

ณวัฒน์ จงพิพัฒน์วณิชย์ (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดกาญจนบุรี ด้านลักษณะของกิจกรรม ด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อม และเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพปัจจุบัน และประเภทของการจบการศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ต่อกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมทุกด้าน ด้านลักษณะของการจัดกิจกรรม ด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอยู่ในระดับมาก

2. ปัญหาและข้อเสนอแนะนักศึกษามีปัญหา最多ในเรื่องขาดความร่วมมือระหว่างสมาชิกกลุ่ม เพราะสมาชิกมาร่วมกิจกรรมกันน้อย โดยเสนอแนะให้กำหนดกฎเกณฑ์ในการทำกิจกรรมและควบคุมให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์อย่างเคร่งครัด

จากงานวิจัยดังกล่าวสรุปได้ว่า ทุกๆ คน ล้วนให้ความสำคัญกับกิจกรรมนันทนาการ เพราะเป็นสิ่งที่มประโยชน์ ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมนันทนาการ ดนตรีและเพลงเป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์มากมาย สามารถนำมาใช้ได้หลากหลาย ทั้งด้านการแพทย์ ด้านจิตวิทยา การศึกษาต่างๆ ก็สามารถนำดนตรีและเพลงเข้าไปใช้ได้ทั้งนั้น ซึ่งจะสร้างผลดีให้กับบุคคลที่ได้นำกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง เข้าไปใช้ร่วมในชีวิตประจำวัน ทำให้กิจกรรมด้านดนตรีและเพลงเป็นที่ต้องการของทุกคน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำนวนทั้งสิ้น 2,220 คน แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตร 664 คน และชั้นประทวน 1,556 คน (บันทึกกำลังพลของกรมช่างอากาศฯ ประจำปี 2546)

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607) ที่ประชากร 2,400 คน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 331 คน

1.1 ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่าง 1 คน ต่อประชากร 6 คน (อัตราส่วน 1: 6)

1.2 แบ่งกลุ่มประชากรตามกองงานและชั้นยศ

1.3 คำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามอัตราส่วนดังตาราง 1

1.4 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

ตาราง 1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกองงานและชั้นยศ ของบุคลากร
กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

กองงาน	ชั้นยศ				รวม	
	สัญญาบัตร		ประทวน			
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
กองบังคับการ	78	13	18	3	96	16
แผนกการเงิน	6	1	24	4	30	5
กองบริการ	41	7	95	16	136	23
กองวิทยาการ	88	15	59	10	147	25
กองโรงงาน	51	9	115	19	166	28
กองซ่อมเครื่องยนต์	81	14	240	40	321	54
กองซ่อมอากาศยาน	74	13	271	45	345	58
กองซ่อมอากาศยาน 2	73	13	252	42	325	55
กองซ่อมบริภัณฑ์	72	12	232	39	304	51
กองพัสดุช่างอากาศ	48	8	148	25	196	33
กองพัสดุเชื้อเพลิง	52	9	102	17	154	26
รวม	664	114	1,556	260	2,220	374

ที่มา : บันทึกกำลังพลของกรมช่างอากาศฯ ประจำปี 2546

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ
3. สร้างแบบสอบถามโดยศึกษาข้อมูลจากข้อ 1 และ 2

4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อประธาน กรรมการ ผู้ควบคุม ปรินญาณิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of content)

5. นำแบบสอบถามไปปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำเสนอต่อประธานและกรรม ผู้ควบคุมปรินญาณิพนธ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 30 คน

6. นำแบบสอบถามที่ได้มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88

7. ปรับปรุงข้อบกพร่องที่พบแล้ว นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดต่อไป

ลักษณะของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ และชั้นยศ เป็นลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ 4 ด้าน คือ ความคิดเห็นด้านนโยบายและเป้าหมาย ความคิดเห็นด้านการจัดดำเนินการ ความคิดเห็นด้านกิจกรรม ความคิดเห็นด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขออนุญาตจากเจ้ากรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ เพื่อแจกและรวบรวมแบบสอบถามจากบุคลากรในกรมช่างอากาศ

2. นำหนังสือแนะนำตัว และแบบสอบถามไปติดต่อขอความอนุเคราะห์ให้บุคลากรในกรมช่างอากาศตอบแบบสอบถาม จำนวน 374 ชุด ด้วยตนเองในเดือน มกราคม 2547 และเก็บรวบรวมข้อมูลได้มาจำนวน 374 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

เมื่อได้รับข้อมูลมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้คืนมาทั้งหมดมาตรวจสอบและเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์ และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมดมาทำการวิเคราะห์ ดังนี้

- คะแนน 5 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง
- คะแนน 4 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วย
- คะแนน 3 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบเห็นด้วยปานกลาง
- คะแนน 2 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบไม่เห็นด้วย
- คะแนน 1 คะแนน หมายถึง ผู้ตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

การแปลความหมายโดยใช้เกณฑ์ในการประเมินผลโดยอิงเกณฑ์ (Criterion reference) หาค่าเฉลี่ยเมื่อทำการวิเคราะห์แปลผล (วิเชียร เกตุสิงห์.2538 : 9) คือ

ค่าเฉลี่ย	ระดับความคิดเห็น
3.67 – 5.00	สูง
2.34 – 3.66	ปานกลาง
1.00 – 2.33	ต่ำ

การจัดทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป และดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามและตรวจให้คะแนนแต่ละข้อตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
2. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละตาม อายุ และชั้นยศ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
3. แบบสอบถามตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็น นำข้อมูลมาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X}$) และหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

4. แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับความคิดเห็น ปัญหา และข้อเสนอแนะ ต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 การตรวจสอบหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity of Content) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 คน วิเคราะห์ออกมาในเชิงปริมาณหรือตัวเลขได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ที่ต้องการ (IC) เป็นรายข้อเท่ากับ 0.5 หรือมากกว่า

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2543 : 218 ; อ้างอิงจาก Cronbach. 1951) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 หรือ $\alpha = 0.8887$

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จากกลุ่มตัวอย่าง 374 คน โดยการตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และค่าร้อยละดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล และแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

% แทน ร้อยละ

$\bar{X}$ แทน คะแนนเฉลี่ย(Mean)

SD แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ย(Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วยอายุ และชั้นยศ โดยแจกแจงความถี่เป็นร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ 4 ด้าน คือ ความคิดเห็นด้านนโยบาย และเป้าหมาย ความคิดเห็นด้านการจัดดำเนินการ ความคิดเห็นด้านกิจกรรม ความคิดเห็นด้านสถานที่อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยแจกแจงเป็นคะแนนเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ประมวลข้อเสนอแนะและแนวความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรใน กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลในเชิงบรรยาย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ได้แก่ อายุ ชั้นยศ โดยแจกแจงความถี่เป็นค่าร้อยละดังปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนร้อยละของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามตัวแปรของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวอายุ ชั้นยศ

ตัวแปร	ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว	จำนวน (N)	ร้อยละ (%)
อายุ	20-29 ปี	54	14.43
	30-39 ปี	100	26.73
	40-49 ปี	76	20.32
	50 ปีขึ้นไป	144	38.50
	รวม	374	100.00
ชั้นยศ	ชั้นสัญญาบัตร	112	29.94
	ชั้นประทวน	262	70.05
	รวม	374	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 374 คน มีสถานภาพส่วนตัวดังนี้ ส่วนใหญ่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมาคืออายุระหว่าง 30-39 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.73 อายุระหว่าง 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.32 และอายุระหว่าง 20-29 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.43 ตามลำดับ ชั้นยศส่วนใหญ่บุคลากรอยู่ในชั้นประทวนคิดเป็นร้อยละ 70.05 และชั้นสัญญาบัตรคิดเป็นร้อยละ 29.94

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศจำแนกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความคิดเห็นด้านนโยบายและเป้าหมาย ความคิดเห็นด้านการจัดดำเนินการ ความคิดเห็นด้านกิจกรรม ความคิดเห็น ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยแจกแจง คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น ดังปรากฏตามตาราง 3- 6

ตาราง 3 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ด้านนโยบายและเป้าหมาย (N = 374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็นกิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.62	.99	ปานกลาง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.84	.78	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.48	.85	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลินในการทำงาน	3.47	.97	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.73	.77	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.77	.92	สูง
รวม	3.64	.54	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ มีความเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านนโยบายและเป้าหมายอยู่ในระดับปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว ข้อ 2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และข้อ 6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.77

ตาราง 4 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรม
 นันทนาการของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ด้านการจัด
 ดำเนินการ (N = 374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.43	.96	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.39	.93	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.74	.82	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.88	.74	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.79	.73	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.73	.76	สูง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเต้นลีลาศเหมาะสม	3.47	.83	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายน่าฟังและไพเราะดี	3.49	.81	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.57	.78	ปานกลาง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้ นำที่ดี	3.53	.84	ปานกลาง
รวม	3.60	.48	ปานกลาง

จากตาราง 4 แสดงว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการจัดดำเนินการอยู่ในระดับ
 ปานกลางมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 เมื่อพิจารณารายข้อแล้ว ข้อ10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะ
 ควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 และ
 ข้อ 11 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนของเพลงไทยสากลให้มากขึ้น คะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.79

ตาราง 5 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรม
 นันทนาการของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศด้านกิจกรรม
 (N = 374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.57	.86	ปานกลาง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.54	.90	ปานกลาง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.60	.85	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.76	.94	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.84	.81	สูง
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.68	.96	สูง
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.66	.93	ปานกลาง
รวม	3.68	.52	สูง

จากตาราง 5 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ มี
 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านกิจกรรมอยู่ในระดับสูง มีคะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 3.68 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ21 กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่
 ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 และข้อ20 การร้องเพลง
 คาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

ตาราง 6 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรม
 นันทนาการของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ด้านสถานที่
 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก (N = 374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.81	.80	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.57	.81	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.53	.80	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.58	.79	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.69	.73	สูง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.54	.78	ปานกลาง
30. ควรมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.56	.78	ปานกลาง
รวม	3.57	.57	ปานกลาง

จากตาราง 6 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก
 อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 และเมื่อพิจารณารายข้อแล้ว
 พบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.81 และข้อ 28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดี
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

ตาราง 7 จำนวนคะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรม
 นันทนาการของบุคลากร กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ด้าน
 นโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์และ
 สิ่งอำนวยความสะดวก โดยรวมทุกด้าน (N = 374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย	3.64	.54	ปานกลาง
ด้านการจัดดำเนินการ	3.60	.48	ปานกลาง
ด้านกิจกรรม	3.68	.52	สูง
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก	3.57	.57	ปานกลาง
รวม	3.62	.98	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับความคิดเห็นที่สูงที่สุดคือด้านกิจกรรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ด้านนโยบายและ
 เป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ด้านการจัดดำเนินการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และ
 ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ตามลำดับ

ตาราง 8 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 20-29 ปี (N= 54)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.67	1.08	สูง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.56	.69	ปานกลาง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.52	.84	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.46	.92	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.85	.65	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.85	.76	สูง
รวม	3.65	.56	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านนโยบายและ
 เป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ5
 ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ข้อ6 ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีระดับ
 ความคิดเห็นสูงสุดเท่ากัน มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และข้อ1 ควรนำกิจกรรมการร้องเพลง
 คาราโอเกมาเป็นกิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67

ตาราง 9 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในด้านการจัดดำเนินการ อายุ 20-29 ปี (N= 54)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.54	.96	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.54	.92	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.69	.90	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.67	.70	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.54	.60	ปานกลาง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.57	.66	ปานกลาง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเต้นลีลาศเหมาะสม	3.46	.69	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายน่าฟังและไพเราะดี	3.41	.65	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	4.04	.22	สูง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้ นำที่ดี	3.56	.81	ปานกลาง
รวม	3.54	.43	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
ช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการจัด
ดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ
15 เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสมมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 4.04
และข้อ 9 ช่วงเวลาเปิดเสียงตามสายเหมาะสม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.69

ตาราง 10 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านกิจกรรม อายุ 20-29 ปี (N= 54)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.67	.77	สูง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.68	.77	สูง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.69	.90	สูง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.89	.81	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.72	.68	สูง
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.81	.82	สูง
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.91	.87	สูง
รวม	3.76	.42	สูง

จากตาราง 10 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านกิจกรรม อยู่
 ในระดับสูงมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 23 เสียงตามสายเป็น
 กิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มากที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคนโดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ มีระดับ
 ความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และข้อ 20 การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่
 ชื่นชอบมากที่สุด มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.89

ตาราง 11 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในตำแหน่งที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 20-29 ปี (N= 54)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.76	.69	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.57	.69	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.48	.79	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.50	.72	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.70	.66	สูง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.54	.71	ปานกลาง
30. ควรจะมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.55	.76	ปานกลาง
รวม	3.52	.54	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
ช่วงอายุ 20-29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านสถานที่
อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 และเมื่อ
พิจารณารายข้อพบว่า ข้อ24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม มี
ระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และข้อ28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับ
กิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดีมีระดับความคิดเห็นสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70

ตาราง 12 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 30-39 ปี (N= 100)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.59	.95	ปานกลาง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.75	.76	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.61	.72	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.57	.98	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.70	.76	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.80	.85	สูง
รวม	3.65	.56	ปานกลาง

จากตาราง 12 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านนโยบายและ
 เป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
 ข้อ 6 ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80
 และข้อ 2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง มีระดับความคิดเห็นสูง มีคะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.75

ตาราง 13 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเปี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านการจัดดำเนินการ อายุ 30-39 ปี (N= 100)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.61	.90	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.52	.85	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.76	.84	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.89	.78	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.76	.74	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.61	.81	ปานกลาง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเดินลีลาเหมาะสม	3.47	.77	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายน่าฟังและไพเราะดี	3.59	.80	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.61	.83	ปานกลาง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้นำ ที่ดี	3.59	.85	ปานกลาง
รวม	3.63	.51	ปานกลาง

จากตาราง 13 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการจัด
 ดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ
 10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง มีระดับความคิดเห็นสูงสุด
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ข้อ 9 ช่วงเวลาในการเปิดเสียงตามสายเหมาะสม และข้อ 11 ใน
 การร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนของเพลงไทยสากลให้มากขึ้น มีระดับความคิดเห็นสูง
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.76

ตาราง 14 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านการกิจกรรม อายุ 30-39 ปี (N= 100)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.69	.76	สูง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.58	.83	ปานกลาง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.58	.83	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.80	.91	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.78	.84	สูง
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.69	.93	สูง
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.70	.89	สูง
รวม	3.70	.54	สูง

จากตาราง 14 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านกิจกรรม
 อยู่ในระดับสูงมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 20 การร้องเพลง
 คาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80
 และข้อ 21 กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูง
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

ตาราง 15 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 30-39 ปี (N= 100)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.93	.80	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.47	.90	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.51	.82	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.49	.82	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.66	.78	ปานกลาง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.55	.76	ปานกลาง
30. ควรจะมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.59	.74	ปานกลาง
รวม	3.54	.54	ปานกลาง

จากตาราง 15 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 30-39 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านสถานที่
 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และเมื่อ
 พิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม มี
 ระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และข้อ 28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับ
 กิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดี มีระดับความคิดเห็นปานกลาง คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตาราง 16 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 40-49 ปี (N= 144)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.60	.98	ปานกลาง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.97	.77	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.40	.91	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.51	.96	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.72	.78	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.68	1.01	สูง
รวม	3.64	.53	ปานกลาง

จากตาราง 16 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
ช่วงอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านนโยบายและ
เป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ
2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ
3.97 และข้อ 5 ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง มีระดับความคิดเห็นสูง คะแนน
เฉลี่ยเท่ากับ 3.72

ตาราง 17 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านการจัดดำเนินการ อายุ 40-49 ปี (N= 144)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.32	1.00	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.31	.92	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.69	.75	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.95	.73	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.88	.70	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.88	.74	ปานกลาง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเต้นลีลาศเหมาะสม	3.53	.87	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายนำฟังและไพเราะดี	3.48	.86	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.58	.75	ปานกลาง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้ นำที่ดี	3.49	.84	ปานกลาง
รวม	3.61	.44	ปานกลาง

จากตาราง 17 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการจัด
 ดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
 ข้อ 10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง มีระดับความคิดเห็น
 สูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.95 ข้อ 11 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนของเพลง
 ไทยสากลให้มากขึ้น และข้อ 12 ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภทของเพลง
 สากล มีระดับความคิดเห็นสูง คะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.88

ตาราง 18 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านกิจกรรม อายุ 40-49 ปี (N= 144)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.49	.86	ปานกลาง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.51	.91	ปานกลาง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.60	.82	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.73	.99	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.96	.77	สูง
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.64	.98	ปานกลาง
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.58	.94	ปานกลาง
รวม	3.66	.48	ปานกลาง

จากตาราง 18 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ช่วงอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านกิจกรรม อยู่
 ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 21 กาย
 บริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.96 และ ข้อ 20 การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.73

ตาราง 19 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 40-49 ปี (N= 144)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.78	.81	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.60	.73	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.56	.73	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.72	.68	สูง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.72	.68	สูง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.52	.75	ปานกลาง
30. ควรมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.56	.70	ปานกลาง
รวม	3.61	.47	ปานกลาง

จากตาราง 19 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ช่วงอายุ 40-49 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 ข้อ 27 เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะเหมาะสม และข้อ 28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.72

ตาราง 20 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในด้านนโยบายและเป้าหมาย อายุ 50 ปีขึ้นไป (N= 76)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.70	.93	สูง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.91	.80	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ			
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.43	.89	ปานกลาง
	3.32	.98	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.70	.84	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.87	.94	สูง
รวม	3.64	.56	ปานกลาง

จากตาราง 20 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ อายุ 50 ปีขึ้นไป มีความเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านนโยบายและเป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และข้อ 6 ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.87

ตาราง 21 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศในด้านการจัดดำเนินการ อายุ 50 ปีขึ้นไป (N= 76)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.33	.95	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.26	1.01	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.88	.81	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.88	.74	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.89	.74	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.70	.73	สูง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเดินลีลาเหมาะสม	3.36	.90	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายนำฟังและไพเราะดี	3.45	.79	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.54	.80	ปานกลาง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้ นำที่ดี	3.55	.82	ปานกลาง
รวม	3.64	.56	ปานกลาง

จากตาราง 21 แสดงว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
อายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการจัด
ดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ
11 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนของเพลงไทยสากลให้มากขึ้น มีระดับความค
ิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 ข้อ 9 ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม และข้อ 10
ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง คะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.88

ตาราง 22 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านการกิจกรรม อายุ 50 ปี (N= 76)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.50	.76	ปานกลาง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.47	1.01	ปานกลาง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.62	.86	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.71	.92	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.78	.88	สูง
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.63	1.05	ปานกลาง
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.58	.95	ปานกลาง
รวม	3.63	.60	ปานกลาง

จากตาราง 22 แสดงว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ อายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านกิจกรรม อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 21 กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 และ ข้อ 20 การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71

ตาราง 23 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความพึงพอใจมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก อายุ 50 ปีขึ้นไป (N= 76)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.76	.92	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.64	.91	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.54	.88	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.49	.95	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.67	.80	สูง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.58	.89	ปานกลาง
30. ควรมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.70	.86	ปานกลาง
รวม	3.60	.72	ปานกลาง

จากตาราง 23 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 อายุ 50 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านสถานที่
 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อ
 พิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม มี
 ระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76 และข้อ 30 ควรมีการจัดบริการให้เช่า
 รองเท้าลีลาศในราคาถูกในการอำนวยความสะดวก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70

ตาราง 24 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศในด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่
 อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก จำแนกตามอายุ โดยรวม (N=374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี และเพลง	อายุ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย	20-29 ปี	3.65	.51	ปานกลาง
	30-39 ปี	3.65	.56	ปานกลาง
	40-49 ปี	3.64	.53	ปานกลาง
	50 ปีขึ้นไป	3.64	.56	ปานกลาง
รวม		3.64	.54	ปานกลาง
ด้านการจัดดำเนินการ	20-29 ปี	3.54	.43	ปานกลาง
	30-39 ปี	3.63	.51	ปานกลาง
	40-49 ปี	3.61	.44	ปานกลาง
	50 ปีขึ้นไป	3.57	.53	ปานกลาง
รวม		3.60	.48	ปานกลาง
ด้านกิจกรรม	20-29 ปี	3.76	.42	สูง
	30-39 ปี	3.70	.54	สูง
	40-49 ปี	3.66	.48	ปานกลาง
	50 ปีขึ้นไป	3.63	.60	ปานกลาง
รวม		3.68	.52	สูง
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	20-29 ปี	3.52	.54	ปานกลาง
	30-39 ปี	3.54	.61	ปานกลาง
	40-49 ปี	3.61	.47	ปานกลาง
	50 ปีขึ้นไป	3.60	.72	ปานกลาง
รวม		3.57	.57	ปานกลาง
รวมทุกด้าน		3.62	.52	ปานกลาง

จากตาราง 24 พบว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ เมื่อจำแนกตามอายุแล้ว มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 เมื่อพิจารณารายด้านแล้วพบว่าด้านกิจกรรมมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ด้านนโยบายและเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.57 ตามลำดับ

ตาราง 25 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศจำแนกตามชั้นยศ ในด้านนโยบายและเป้าหมาย ชั้นสัญญาบัตร (N= 114)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.54	1.07	ปานกลาง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.91	.77	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.43	.80	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.45	.88	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.73	.80	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.73	.93	สูง
รวม	3.60	.53	ปานกลาง

จากตาราง 25 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 นโยบายและเป้าหมาย อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาราย
 ข้อพบว่า ข้อ 2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ข้อ5ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง และข้อ 6 ควรจัดให้มี
 วงดนตรีประจำกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 3.73

ตาราง 26 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศจำแนกตามชั้นยศในด้านการจัดดำเนินการ ชั้นสัญญาบัตร (N= 114)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.36	1.07	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.32	.97	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.77	.79	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.85	.67	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.80	.64	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.76	.67	สูง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเต้นลีลาศเหมาะสม	3.45	.69	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายน่าฟังและไพเราะดี	3.40	.66	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.88	.97	สูง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้ นำที่ดี	3.58	.86	ปานกลาง
รวม	3.59	.46	ปานกลาง

จากตาราง 26 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 การจัดดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และเมื่อพิจารณารายข้อ
 พบว่า ข้อ 15 เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.88 และข้อ 10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง
 คะแนนเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.85

ตาราง 27 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศจำแนกตามชั้นยศในด้านการกิจกรรม ชั้นสัญญาบัตร (N= 114)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเต้นลีลาศภายใน กรม	3.69	.80	สูง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.60	.86	ปานกลาง
19. การเต้นลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.62	.80	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.78	.97	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.80	.70	สูง
22. เสี่ยงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.75	.90	สูง
23. เสี่ยงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.70	.86	สูง
รวม	3.71	.52	สูง

จากตาราง 27 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
ชั้นยศในระดับชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
กิจกรรมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 21 กาย
บริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 3.80 และ ข้อ 20 การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด คะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 3.78

ตาราง 28 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
 อากาศจำแนกตามชั้นยศ ในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ชั้นสัญญาบัตร
 (N= 114)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.82	.81	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.54	.75	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.46	.82	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.58	.71	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.76	.71	สูง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.51	.75	ปานกลาง
30. ควรจะมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.55	.73	ปานกลาง
รวม	3.56	.54	ปานกลาง

จากตาราง 28 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นสัญญาบัตร มีความเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.56
 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง
 เหมาะสม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และข้อ 28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิด
 เพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.76

ตาราง 29 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน
 ทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศ ในด้านนโยบายและเป้าหมาย ชั้นประทวน (N= 260)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย			
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็น กิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ	3.69	.94	สูง
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง	3.81	.77	สูง
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ	3.50	.87	ปานกลาง
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลิน ในการทำงาน	3.48	1.00	ปานกลาง
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	3.73	.75	สูง
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ	3.79	.92	สูง
รวม	3.67	.52	ปานกลาง

จากตาราง 29 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นประทวน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 นโยบายและเป้าหมาย อยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
 ข้อ 2 ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงมีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ย
 เท่ากับ 3.81 และข้อ 6 ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ มีคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 3.73

ตาราง 30 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน
 ทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศในด้านการจัดดำเนินการ ชั้นประทวน (N= 260)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านการจัดดำเนินการ			
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ น้อยเกินไป	3.45	1.07	ปานกลาง
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.41	.91	ปานกลาง
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม	3.73	.82	สูง
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่ง ให้น้อยลง	3.90	.77	สูง
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทย สากลให้มากขึ้น	3.78	.76	สูง
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภท ของเพลงสากล	3.71	.79	สูง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเดินลีลาเหมาะสม	3.48	.88	ปานกลาง
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายนำฟังและไพเราะดี	3.52	.86	ปานกลาง
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม	3.55	.78	ปานกลาง
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็นผู้นำ ที่ดี	3.52	.78	ปานกลาง
รวม	3.61	.45	ปานกลาง

จากตาราง 30 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นประทวน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้านการ
 จัดดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า
 ข้อ 10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง มีระดับความคิดเห็น
 สูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 และข้อ 11 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนของ
 เพลงไทยสากลให้มากขึ้น คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.78

ตาราง 31 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน
 ทหารอากาศจำแนกตามชั้นยศในด้านกิจกรรม ชั้นประทวน (N= 260)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกิจกรรม			
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเดินลีลาศภายใน กรม	3.52	.87	ปานกลาง
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลงคาราโอเกะ ภายในกรมฯ	3.52	.91	ปานกลาง
19. การเดินลีลาศเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด	3.60	.86	ปานกลาง
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.76	.92	สูง
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด	3.85	.84	สูง
22. เสี่ยงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์	3.65	.98	ปานกลาง
23. เสี่ยงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้มาก ที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือปฏิบัติ	3.64	.95	ปานกลาง
รวม	3.67	.49	สูง

จากตาราง 31 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นประทวน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 กิจกรรมอยู่ในระดับสูง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 21
 กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 3.85 และ ข้อ 20 การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด คะแนน
 เฉลี่ยเท่ากับ 3.76

ตาราง 32 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน
 ทหารอากาศ จำแนกตามชั้นยศ ในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก
 ชั้นประทวน (N= 260)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก			
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม	3.80	.79	สูง
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.59	.83	ปานกลาง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม	3.56	.78	ปานกลาง
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม	3.58	.82	ปานกลาง
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหาร ประกอบเพลงดี	3.66	.73	ปานกลาง
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น	3.55	.79	ปานกลาง
30. ควรจะมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศในราคาถูก ในการอำนวยความสะดวก	3.56	.80	ปานกลาง
รวม	3.59	.57	ปานกลาง

จากตาราง 32 แสดงว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ
 ชั้นยศในระดับชั้นประทวน มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ด้าน
 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.59
 และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อ 24 สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง
 เหมาะสม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 และข้อ 28 เครื่องเสียงที่ใช้เปิด
 เพลงสำหรับกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลงดี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66

ตาราง 33 จำนวน คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็น ต่อกิจกรรม
 นันทนาการด้าน ดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุน
 ทหารอากาศ ในด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้าน
 สถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก โดยจำแนกตามชั้นยศโดยรวม (N=374)

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี และเพลง	ชั้นยศ	$\bar{X}$	SD	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านนโยบายและเป้าหมาย	สัญญาบัตร	3.60	.53	ปานกลาง
	ประทวน	3.67	.52	สูง
รวม		3.64	.54	ปานกลาง
ด้านการจัดดำเนินการ	สัญญาบัตร	3.59	.46	ปานกลาง
	ประทวน	3.61	.45	ปานกลาง
รวม		3.60	.48	ปานกลาง
ด้านกิจกรรม	สัญญาบัตร	3.71	.52	สูง
	ประทวน	3.67	.49	สูง
รวม		3.68	.52	สูง
ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก	สัญญาบัตร	3.56	.54	ปานกลาง
	ประทวน	3.59	.57	ปานกลาง
รวม		3.57	.57	ปานกลาง
รวมทุกด้าน		3.64	.50	ปานกลาง

จากตาราง 33 แสดงว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ เมื่อจำแนกตามชั้นยศ มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับ ปานกลาง มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านกิจกรรม มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.68 ด้านนโยบายและเป้าหมาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 และด้านการจัดดำเนินการ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมนันทนาการ ด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามรายด้านดังนี้

1. ด้านนโยบายและเป้าหมาย

1.1 ชั้นสัญญาบัตร

1.1.1 ให้ผ่อนคลาย

1.1.2 เป็นกิจกรรมที่ดี ควรเปิดโอกาสให้ลูกจ้างและบุคลากรภายนอกมีส่วนร่วม

1.1.3 ควรมีการประชาสัมพันธ์ ว่ามีการจัดกิจกรรมได้บ้าง

1.1.4 งานกิจกรรมนันทนาการทางทหาร ต้องมีดนตรีประกอบเพลงแต่ควรจัด

แบบกลาง ๆ ไม่ควรเน้นระดับชั้นยศ

1.1.5 ควรมีนโยบายชัดเจน

1.1.6 ควรให้ทุกคนมีส่วนร่วมเสนอความคิดเห็น

1.2 ชั้นประทวน

1.2.1 มีส่วนร่วมในกิจกรรมน้อย

1.2.2 ควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกเข้าร่วมด้วย

2. ด้านการจัดดำเนินการ

2.1 ชั้นสัญญาบัตร

2.1.1 จัดให้มีคาราโอเกะทุกวัน

2.1.2 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมควรแต่งกายสุภาพ

2.1.3 วันและเวลาในการจัดดำเนินการน้อยเกินไป

2.1.4 เสียงตามสาย ควรเปิดเพลงให้หลากหลายและควรมีผู้ดำเนินรายการ

วิทยุ (ดี.เจ.)

2.1.5 ควรเปิดเพลงสากล เพื่อพัฒนาภาษาอังกฤษ

2.1.6 ควรจัดตารางบริการกิจกรรมของทหารชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวน

2.1.7 ควรมีผู้รับผิดชอบในระดับการจัดการและระดับผู้ปฏิบัติในด้านเทคนิค

(ดนตรี เครื่องเสียงอิเล็กทรอนิกส์)

2.1.8 ควรดูแลการจัดกิจกรรมภายนอกเพื่อนำมาประยุกต์ใช้

2.2 ชั้นประทวน

2.2.1 ดนตรีและเพลงในกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง ควรมีเพลงไทย

สากลสลับกับเพลงลูกทุ่ง

2.2.2 ควรจัดคณะกรรมการให้เป็นรูปแบบ

2.2.3 เสียงตามสายดังเกินไป (ในตอนเช้า)

2.2.4 ควรจัดการให้เป็นระบบ

2.2.5 ควรมีเพลงเก๋ాయ้อนยุค

3. ด้านกิจกรรม

3.1 ชั้นสัญญาบัตร

3.1.1 จัดให้มีการร้องเพลงคาราโอเกะทุกวัน

3.1.2 ควรให้มีการประกวดร้องเพลงในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันสถาปนากรม ฯ

3.1.3 ควรมีกิจกรรมให้มากกว่าเดิม

3.1.4 ในวันสถาปนากรม ฯ ควรมีคอนเสิร์ต

3.1.5 ควรมีรูปแบบที่แปลกและทันสมัย

3.1.6 ควรมีการสอนและแนะนำ เพื่อให้เป็นแรงจูงใจในการทำกิจกรรม

3.2 ชั้นประทวน

3.2.1 ควรมีกิจกรรมบ่อย ๆ เวลาออกงานจะได้กล้าแสดงออก

3.2.2 ควรมีกิจกรรมหลังเลิกงาน

3.2.3 กิจกรรมร้องเพลงคาราโอเกะกับลีลาต ชั้นประทวนไม่ค่อยได้เข้าร่วม

กิจกรรม

4. ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

4.1 ชั้นสัญญาบัตร

4.1.1 ควรปรับปรุงด้านอุปกรณ์

4.1.2 จัดเจ้าหน้าที่อำนวยความสะดวก ให้ดูเป็นระเบียบ

4.1.3 สิ่งอำนวยความสะดวกยังต้องปรับปรุง

4.1.4 กิจกรรมคาราโอเกะควรแยกห้อง

4.1.5 ควรอยู่ใกล้กับธรรมชาติ

4.1.6 ควรเปลี่ยนผ้า màn ในห้องประชุมใหญ่

4.2 ชั้นประทวน

4.2.1 เพิ่มอุปกรณ์ให้เพียงพอกับบุคลากร

4.2.2 ปรับปรุงเครื่องเสียง

4.2.3 เครื่องกระจายเสียงไม่ทั่วถึง รับฟังเสียงตามสายไม่ได้

4.2.4 ควรหาสถานที่ที่เหมาะสมหรือสร้างใหม่เพื่อสะดวกในการเดินและ

ร้องเพลง

4.2.5 ควรมีสโมสรสำหรับชั้นประทวน

4.2.6 ควรมีไมค์ล้อยสำหรับร้องเพลง

4.2.7 สถานที่กายบริหารประกอบเพลงร้อนเกินไป ไม่ดี ไม่ได้มาตรฐาน

เครื่องเสียงไม่ค่อยดี

บทที่ 5

สรุปผล ข้ออภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ พอสรุปลำดับขั้นของการทำวิจัยได้ดังนี้

ความมุ่งหมายและวิธีดำเนินการวิจัย

ความมุ่งหมายในการวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามกองงานและชั้นยศ จำนวนทั้งสิ้น 2,220 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นบุคคลในกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำนวน 374 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มโดยใช้สูตรของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970 : 607)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ และ ชั้นยศ ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ 4 ด้าน คือ ความคิดเห็นด้านนโยบายและเป้าหมาย ความคิดเห็นด้านการจัดดำเนินการ ความคิดเห็นด้านกิจกรรม ความคิดเห็นด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า

(Rating scale) 5 ระดับ ดังนี้ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ปานกลาง ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย
อย่างยิ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.88 หรือ $\alpha = 0.8887$

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ต่อการ
จัดกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ซึ่งลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบปลายเปิด (Open
ended)

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของบุคลากรกรมช่างอากาศ กอง
บัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ แต่ละรายการให้สมบูรณ์ได้กลุ่มตัวอย่างครบจำนวน 374 คน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามของบุคลากรกรม
ช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร อายุ ชันยศ
โดยแจกแจงความถี่เป็นจำนวนค่าร้อยละ นำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง
3. วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากร
กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยแสดงจำนวน
คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็น
4. ประมวลข้อเสนอแนะและแนวความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและ
เพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ นำเสนอผลการวิเคราะห์
ข้อมูลในเชิงบรรยายเป็นรายด้าน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรี
และเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามช่วงอายุ
และชันยศที่ต่างกัน โดยใช้แบบสอบถามครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับกิจกรรมนันทนาการด้าน
ดนตรีและเพลงใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้าน กิจ
กรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามกับบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหาร
อากาศ ทั้ง 11 กองงาน แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตรและชั้นประทวนรวมทั้งสิ้น 374 คนโดยมีจำนวน
ผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้

1. จำแนกตามช่วงอายุพบว่า ช่วงอายุ 40 – 49 ปี จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ
38.3 รองลงมาคือช่วงอายุ 30- 39ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 26.6

2. จำแนกตามชั้นยศพบว่า บุคลากรชั้นประทวน จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 68.4 รองลงมาคือบุคลากรชั้นสัญญาบัตรจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 31.6

3. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงของบุคลากรกรมช่างอากาศกองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ตามรายชื่อและรายด้านพบว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเรียงตามลำดับ รายชื่อ ความคิดเห็นสูงสุดคือ ข้อ 10 ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88 รองลงมาคือข้อ 21 ภายหลังการประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.85 ส่วนความคิดเห็นสูงสุดในรายด้านคือ ด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 รองลงมาคือด้านการจัดการ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และด้านนโยบายและเป้าหมาย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.65

จากการศึกษาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยจำแนกตามอายุได้ผลวิจัยดังนี้

1. บุคลากรกรมช่างอากาศในช่วงอายุ 20 - 29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือช่วงอายุ 30 - 39 ปี และพิจารณาตามรายด้านความคิดเห็นสูงสุดของบุคลากรกรมช่างอากาศจำแนกตามอายุ คือ ด้านกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านการจัดดำเนินการ และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

2. บุคลากรกรมช่างอากาศ เมื่อจำแนกตามชั้นยศ บุคลากรชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการในระดับสูง รองลงมาคือบุคลากรชั้นประทวน และพิจารณาตามรายด้าน ความคิดเห็นสูงสุดของบุคลากรกรมช่างอากาศจำแนกตามชั้นยศ คือ ด้านกิจกรรม รองลงมา คือ ด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่องความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ มีประเด็นอภิปรายดังต่อไปนี้

1. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง จำแนกตามรายด้าน ความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาคือด้านการจัดดำเนินการมีค่าเฉลี่ย 3.66 ด้านนโยบายและเป้าหมายมีค่าเฉลี่ย 3.65 และด้านสุดท้ายคือ ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.61 อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรกรมช่างอากาศ มีความคิดเห็นด้วยอย่างยิ่งกับกิจกรรมด้านดนตรีและเพลงที่ทางกรมฯจัดขึ้น ได้แก่ ร้องเพลงกิจกรรมคาราโอเกะ กิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง กิจกรรมการเดินลีลา และ กิจกรรมเสียงตามสาย ซึ่งทำให้บุคลากรกรมช่างอากาศมีความรู้สึกผ่อนคลาย ดังที่ สมศักดิ์ สร้อยระย้า (2539 : คำนำ) ได้กล่าวว่าดนตรีมีประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน เมื่อรู้สึกเกิดความ

ดึงเครียดดนตรีช่วยผ่อนคลายอารมณ์ ชโลมใจให้เย็นลง ทำให้บุคลาการกรมช่างอากาศมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ในด้านของกิจกรรมที่ทางกรมฯจัดขึ้นสูงที่สุด ส่วนบุคลาการกรมช่างอากาศมีความเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงในด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในระดับต่ำสุด เพราะว่า สถานที่ในการจัด กิจกรรม นันทนาการด้านดนตรีและเพลงไม่เพียงพอ อุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม เช่น เครื่องเสียง ควรปรับปรุง

2. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลาการกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยจำแนกตามอายุพบว่า ในช่วงอายุ 20 – 29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ย 3.78 รองลงมาช่วงอายุ 30 – 39 ปี มีค่าเฉลี่ย 3.68 และพิจารณาตามรายด้าน ความคิดเห็นสูงสุดของบุคลาการกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ จำแนกตามอายุ คือ ด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาคือด้านการจัดดำเนินการมีค่าเฉลี่ย 3.60 และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.60 แสดงว่าบุคลาการกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ในช่วงอายุ 20 – 29 ปี มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงในระดับสูง อาจเป็นเพราะว่ามีอายุน้อยและมีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรม นันทนาการด้านดนตรีและเพลงมากกว่าเนื่องจากไม่ต้องรับผิดชอบในเรื่องครอบครัว ดังที่ สมบัติ กาญจนกิจ (2542 : 52-54) กล่าวถึงความสำคัญของนันทนาการในด้านของครอบครัว ว่าครอบครัวจัดได้ว่าเป็นสังคมหน่วยย่อยที่เล็กที่สุดซึ่งในปัจจุบันสัมพันธ์ภาพของสมาชิกภายในครอบครัวไม่ค่อยแน่นแฟ้นเหมือนสมัยก่อน ๆ เพราะว่าคนต่างมีความจำเป็นในการทำมาหากิน และสภาพแวดล้อมที่ต้องแข่งขันกัน ระดับความคิดเห็นที่สูงสุด เมื่อจำแนกตามอายุคือ ด้านกิจกรรมมีค่าเฉลี่ย 3.66 รองลงมาคือ ด้านนโยบายและเป้าหมายมีค่าเฉลี่ย 3.64 ด้านการจัดดำเนินการมีค่าเฉลี่ย 3.60 และด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกมีค่าเฉลี่ย 3.60 เพราะว่าทุกๆ คนในทุกช่วงอายุมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงสูง สอดคล้องกับ พีระพงศ์ บุญศิริ (2544 : 79-80) กล่าวว่านันทนาการประเภทดนตรีและการ ร้องเพลงจัดเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมการแสดงออกซึ่งความสามารถเฉพาะ จัดเป็นส่วนหนึ่งของ ชีวิต

3. เมื่อพิจารณาความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ของบุคลาการกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ โดยจำแนกตามชั้นยศพบว่า บุคลากรชั้นสัญญาบัตรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับสูงมีค่าเฉลี่ย 3.70 รองลงมาคือ บุคลากรชั้นประทวนมีค่าเฉลี่ย 3.66 อาจเป็นเพราะว่าบุคลากรชั้นสัญญาบัตรมีเวลาและโอกาสในสังคมมากกว่าบุคลากรชั้นประทวน ได้เข้าร่วมกิจกรรมทางสังคมมากกว่าจึงจำเป็นและเห็นความสำคัญของกิจกรรม นันทนาการด้านดนตรีและเพลง ได้แก่ การร้องเพลง การเต้นลีลาศมากกว่า

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง รวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่า กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงที่ทางกรมฯจัดขึ้นให้กับบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งด้านนโยบายและเป้าหมาย ด้านการจัดดำเนินการ ด้านกิจกรรม ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้นถ้าผู้ที่เกี่ยวข้องต้องการให้บุคลากรในกรมฯ มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับที่สูงขึ้น การให้ความสำคัญกับทั้ง 4 ด้านที่กล่าวมาแล้ว ในการปรับปรุงให้ดีขึ้นจะทำให้บุคลากรสนใจและมีความเห็นที่ดีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงเพิ่มมากขึ้น

2. ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ที่มีช่วงอายุ 20-29 ปี จะมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับสูง รองลงมาคือช่วงอายุ 30-39 ปี แสดงว่าบุคลากรที่มีอายุน้อยกว่าจะมีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงสูงกว่า ควรจะทำการประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรในช่วงอายุที่สูงขึ้นได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงเพิ่มมากขึ้น

3. ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรกรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ ที่อยู่ในชั้นสัญญาบัตร มีความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงอยู่ในระดับสูงกว่าบุคลากรชั้นประทวน แสดงว่าบุคลากรชั้นสัญญาบัตรได้เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงมากกว่า มีความพอใจในการจัดการทั้ง 4 ด้าน ของทางกรมฯสูงกว่า ควรจะเปิดโอกาสให้บุคลากรในชั้นประทวนได้เข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรีและเพลงเท่าเทียมกับบุคลากรชั้นสัญญาบัตรและควรปรับปรุงกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลงในด้านต่าง ๆ ให้ดีขึ้นจะทำให้บุคลากรทุกวัยทุกตำแหน่งงานมีความคิดเห็นที่ดีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาความต้องการกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง
2. เปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง
3. ควรศึกษาความพอใจที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง
4. ควรศึกษาและสร้างโปรแกรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- โกเมธ ปิ่นแก้ว. (2540). ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูต่อการจัดกิจกรรม
นันทนาการในสถานศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คณารัตน์ จงพิพัฒน์วณิชย์. (2540). ความคิดเห็นต่อกิจกรรมการพบกลุ่มเพื่อพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตของนักศึกษาผู้ใหญ่ทางไกล ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในจังหวัดกาญจนบุรี.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2528). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- นิรมัย อ่อนน้อมดี. (2538). ผลของกิจกรรมดนตรีที่มีต่อความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อ
มัดใหญ่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับปฐมวัย. ปรินูญานิพนธ์
กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ) กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.
- บังอร เครียดชัยภูมิ. (2533). ผลของดนตรีต่อระดับความวิตกกังวลของผู้ป่วยขณะได้รับผ่าตัด.
วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- บรรจง คณะวรรณ. (2531). กิจกรรมสร้างเสริมลักษณะนิสัย. ในการจัดการเรียนการสอน
กิจกรรมนันทนาการในโรงเรียนประถมศึกษา. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญเสริม อุทัยผล. (2530). นันทนาการเบื้องต้น. เชียงใหม่ : ฝ่ายเอกสารการพิมพ์ วิทยาลัยครู
เชียงใหม่.
- ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์. (2529). การวิจัยประเมินผล : หลักการและกระบวนการ. กรุงเทพฯ :
การพิมพ์พระนคร.
- ประดิษฐ์ อินทนน. (2524). ทศนคติต่อดนตรีไทยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง.
ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ถ่ายเอกสาร.
- ประสาน บริบูรณ์างกูร. (2537). การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในสหวิทยาลัย
รัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พีระพงศ์ บุญศิริ. (2542). นันทนาการและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.

- พรณี พัชรประกาศ. (2534). ความคิดเห็นของบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับ
บทบาทในการควบคุมอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยมหิดล. ถ่ายเอกสาร.
- ราชบัณฑิตสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. 2525 (2534:435). กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- ราไพพรรณ ศรีโสภาค. (2511, พฤษภาคม). "ดนตรีบำบัด," วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่ง
ประเทศไทย. 1(1) : 117 -126
- ละเอียด เหราปัตย์. (2522). วิทยานิพนธ์การดนตรีสากล. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรสยาม.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2538). เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5.
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2543). เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). หลักการสร้างและวิเคราะห์เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย. กรุงเทพฯ :
ไทยวัฒนาพานิช.
- วิรัช ชูสูงเนิน. (2522). เพลงและโน้ตประกอบบทเรียนระดับประถมศึกษา. พิษณุโลก :
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.
- สุกัญญา งามสิทธิพงศา. (2539). ความคิดเห็นของอาจารย์ในการจัดกิจกรรมนักศึกษาหลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพของวิทยาลัยสารพัดช่าง. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดม
ศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุกรี เจริญสุข. (2530). ระบบนิวส์ของเครื่องเป่า. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2532). จะฟังดนตรีอย่างไรให้ไพเราะ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์.
- เสถียร โกเสศ. (2515). คำของวรรณคดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์คลังวิทยา.
- สมเกียรติ เนตรประเสริฐ. (2543). กิจกรรมนันทนาการ. นครสวรรค์ : คณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏนครสวรรค์.
- สมบัติ กาญจนกิจ. (2541). นันทนาการกลางแจ้ง/นอกเมือง. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพลศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2542). นันทนาการชุมชนและโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. (2544). นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศักดิ์ สร้อยระย้า. (2538). เครื่องเคาะดี. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ โอ. เอส. พรินติ้ง เฮาส์.
- เอนก หงษ์ทองคำ. (2542). นันทนาการกับสังคม. กรุงเทพฯ : เอกสารประกอบการสอน
ภาควิชาสันนันทนาการ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- Alvin, J. (1966). *Dissertation Abstracts International*. London : John Baker Publishers Ltd.
- Birch, L.W. (1969). *Factors Related to Differences in Classroom Teacher*. New York : McGraw-Hill BookCompany.
- Butler, G.D. (1959). *Introduction to Community Recreation*. New York : McGraw-Hill Book Company.
- _____. (1965). *Planners in Public Recreation*. Minneapolis : Burgess Publishing Company.
- Cronbach, L.J. (1971). *Essentials of Psychology Test*. 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Donald, E.E. (1974). *A Cmparative Study of Students Faculty And Local Board Members Re Garding the Appropriate Elements of Student Activities Programs In Metroplitan Verginia Community*. College : Dissertation Abstracts.
- Feder, B.W. (1983). *Introduction to Patient Care: Comprehensive Approach to Nursing*. 4th ed. Philadelphia : W.B. Saunders Company.
- Hilgard, E.R. Richard C.A. and Rita Atkinson. (1976). *Introduction Psychology*. New York : Harcourt Brace Javanowich , Inc.
- Kalish, R.A. and G.J. Bertes. (1966). *A Survey of Student Activities Towards Campus Activities at The University of Hawaii. in the Personnel and Guidance Journal*. Hawaii : Hawaii University.
- Kolasa, B.J. (1969). *Introduction to Behavioral Science For Business*. New York : John Wiley & Sons, Inc.
- Kraus, R.G. (1971). *Recreation and Leisure In Modern Society*. New Jersey : Englewood Cliffs, Prentice-Hall, Inc.
- Nunnally, J.C. (1959). *Test and Measurements Assessment and Predication*. New York : Mc Graw-Hill BookCompany, Inc.
- Parriot, Sylvia. (1969). *American Journal Of Nursing*.
- Ruth Strand. (1951). *An Introduction to Child Study*. New York : Mcmillan.
- Sluss, Jack Herr. (1968). *High School Senior Attitudes Toward Music*. Dissertation Abstracts International.
- University of California, The Mozart Effect, The Journal Nature Irvine (1993).
(<http://Faculty.Washington.edu/chudler/music.html>)

ภาคผนวก

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการรวบรวมข้อมูลที่ท่านแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ดังนั้นคำตอบที่ให้จะไม่มีผลกระทบใดๆ ทั้งสิ้น โปรดตอบทุกข้อตามความคิดเห็นที่แท้จริง คำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง ต่อไป

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. อายุ

- ☐ 20 – 29 ปี
☐ 30 – 39 ปี
☐ 40 – 49 ปี
☐ 50 ปีขึ้นไป

2. ชั้นยศ

- ☐ ชั้นสัญญาบัตร
☐ ชั้นประทวน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง

คำชี้แจง ขอให้ท่านพิจารณาคำถามในแต่ละด้านและแต่ละข้อ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็น โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับคือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย เห็นด้วยปานกลาง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการ ด้านดนตรีและเพลง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านนโยบายและเป้าหมาย					
1. ควรนำกิจกรรมการร้องเพลงคาราโอเกมาเป็นกิจกรรมเสริม ในงานเลี้ยงสังสรรค์ของกรมฯ					
2. ควรเข้าร่วมกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง					
3. ควรเข้าร่วมกิจกรรมลีลาศ					
4. การได้รับฟังเสียงตามสายทำให้มีความเพลิดเพลินในการทำงาน					
5. ควรเพิ่มกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง					
6. ควรจัดให้มีวงดนตรีประจำกรมฯ					
ด้านการจัดดำเนินการ					
7. วันและเวลาในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะน้อยเกินไป					
8. วันและเวลาในการจัดกายบริหารประกอบเพลงเหมาะสม					
9. ช่วงเวลาที่เปิดเสียงตามสายเหมาะสม					
10. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรลดจำนวนเพลงลูกทุ่งให้น้อยลง					
11. ในการร้องเพลงคาราโอเกะควรเพิ่มจำนวนเพลงไทยสากลให้มากขึ้น					
12. ในการร้องเพลงคาราโอเกะไม่ควรจัดให้มีประเภทของเพลงสากล					

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการ ด้านดนตรีและเพลง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
13. เพลงที่นำมาประกอบการเดินลีลาเหมาะสม					
14. เพลงที่เปิดเสียงตามสายนำฟังและไพเราะดี					
15. เพลงที่ใช้ประกอบกายบริหารเหมาะสม					
16. วิทยากรที่มาสอนทุกคน มีความชำนาญและเป็น ผู้นำที่ดี					
ด้านกิจกรรม					
17. ควรจัดให้มีกิจกรรมการแข่งขันการเดินลีลา ภายในกรม					
18. ควรจัดให้มีกิจกรรมการประกวดร้องเพลง คาราโอเกะภายในกรมฯ					
19. การเดินลีลาเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบมากที่สุด					
20. การร้องเพลงคาราโอเกะเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด					
21. กายบริหารประกอบเพลงเป็นกิจกรรมที่ชื่นชอบ มากที่สุด					
22. เสียงตามสายที่ทางกรมฯจัดขึ้นเป็นกิจกรรมที่ดีและ สร้างสรรค์					
23. เสียงตามสายเป็นกิจกรรมที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้ มากที่สุดเพราะจะได้รับฟังทุกคน โดยไม่ต้องลงมือ ปฏิบัติ					
ด้านสถานที่ อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก					
24. สถานที่ในการจัดกิจกรรมกายบริหารประกอบเพลง เหมาะสม					
25. สถานที่ในการจัดบริการร้องเพลงคาราโอเกะ เหมาะสม					

ความคิดเห็นต่อกิจกรรมนันทนาการ ด้านดนตรีและเพลง	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	เห็นด้วยปานกลาง	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
26. สถานที่ในการจัดสอนเต้นลีลาศเหมาะสม					
27. เครื่องเสียงและอุปกรณ์ในการร้องเพลงคาราโอเกะเหมาะสม					
28. เครื่องเสียงที่ใช้เปิดเพลงสำหรับกิจกรรม กายบริหารประกอบเพลงดี					
29. ควรมีอุปกรณ์ เครื่องดนตรีประจำกรมฯ สำหรับ บุคลากรที่สนใจได้มาเล่น					
30. ควรจะมีการจัดบริการให้เช่ารองเท้าลีลาศใน ราคาถูกในการอำนวยความสะดวก					

ตอนที่ 3 **ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อกิจกรรมนันทนาการด้านดนตรีและเพลง**

ด้านนโยบายและเป้าหมาย

[illegible]

ด้านการจัดดำเนินการ

[illegible]

ด้านกิจกรรม

ด้านสถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นายพนมศักดิ์ สวัสดิ์พงษ์
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. ชื่อ นายสมควร โพธิ์ทอง
ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสันตนาการ คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. ชื่อ เรือโท ดร.ไพบุลย์ อ่อนมั่ง
ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงาน ภาควิชาสุขศึกษา คณะพลศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ชื่อ นายสมชาย อมะรักษ์
ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์ (ข้าราชการบำนาญ)
สถานที่ทำงาน โปรแกรมวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
5. ชื่อ น.อ.สุเมธา เผือกหอม
ตำแหน่ง หัวหน้ากองกรรมวิธีข้อมูล
สถานที่ทำงาน กรมช่างอากาศ กองบัญชาการสนับสนุนทหารอากาศ (บางซื่อ)

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ- นามสกุล	นางสาววาสนา สัมปทาญาณ
วัน เดือน ปีเกิด	12 ธันวาคม 2519
สถานที่เกิด	โรงพยาบาลมิชชั่น กรุงเทพฯ
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	213 ซอยรัชดานิเวศน์ ถนน ประชาราษฎร์บำเพ็ญ เขตห้วยขวาง กทม.10320
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์แนะแนวศึกษาต่อต่างประเทศและสถาบันสอนภาษาอาดาแนค ชั้น 6 ห้อง 605 อาคาร กรุงเทพฯ ทาวเวอร์ ถนนเพชรบุรีตัดใหม่ กรุงเทพฯ 10320
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนสตรีพร้อมพรรณวิทยา
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนจันทร์หุ่นบำเพ็ญ
พ.ศ. 2537	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) การตลาด โรงเรียนเซนต์จอห์น
พ.ศ. 2541	นิติศาสตรบัณฑิต (นศ.บ.) การโฆษณา มหาวิทยาลัยศรีปทุม (บางเขน)
พ.ศ. 2547	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (วท.ม.) การจัดการนันทนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ